

Olga Xirinacs

El rellotge

El conserge havia escoltat l'explicació de l'escriptora, i aquesta és la primera part dels fets. L'escriptora visitava l'escola perquè els alumnes treballaven el seu últim llibre sobre la descoberta d'un vampir a les muntanyes properes a la població. Ell, el conserge, no es pensava que el vampir fos tan real com pretenia l'escriptora, i somreia sota el nas mentre l'escoltava, a ella i als alumnes que feien preguntes i anotaven les respostes a la llibreta.

Però quan el rellotge va tocar dos quarts de dotze, l'escriptora es va aturar. Es va mirar la caixa del rellotge dient que la màquina intentava comunicar-se amb ells. Tots van parar les orelles, i es van estranyar quan ella va dir: "Compte amb aquest rellotge; no és un rellotge que sona cap a fora, sinó cap a dins, i això el fa especial."

"Què vol dir?", va preguntar un dels nois, el del jersei de ratlles blaves.

"Mireu la gran caixa que té; és un rellotge com una torre de fusta, i dins hi cabria ben bé dos de vosaltres. Veieu aquest pèndol? Tic, tac, tic, tac, és rodó, de metall polit, suau. Us demana que el mireu i us hi acosteu. Doncs bé, a la llarga us adormirà i us prendrà cap al seu món. No l'heu de mirar fixament més de mitja hora. Després d'aquest temps es pot tornar perillós."

A la sala hi havia una taula ovalada, i tots scien al voltant. La finestra frontal mirava a un bosc, on es veien mallerengues, garses i tórtores. El gran rellotge de peu era, efectivament, una torre de fusta de noguer, sòlida i treballada amb motlures, i el toc de les hores feia un so agradable. No semblava mala companyia, de manera que tots, alumnes i mestre, van riure de l'acudit de l'autora i de la fantasia que demostren alguns escriptors.

Tots, menys el conserge, que escoltava des de la porta, a peu dret, com si no hi fos. Quan l'es-

criptora ja plegava, li va fer una pregunta en veu baixa que no va sentir ningú més: "¿Vostè pensa que és possible el que ha dit del rellotge? Vull dir que et prengui; com podria ser, i on?" L'escriptora es va mirar l'home, que feia cara d'interès, i només li va respondre una cosa: "Val més que no ho provi, i si ho fa, vagi amb compte."

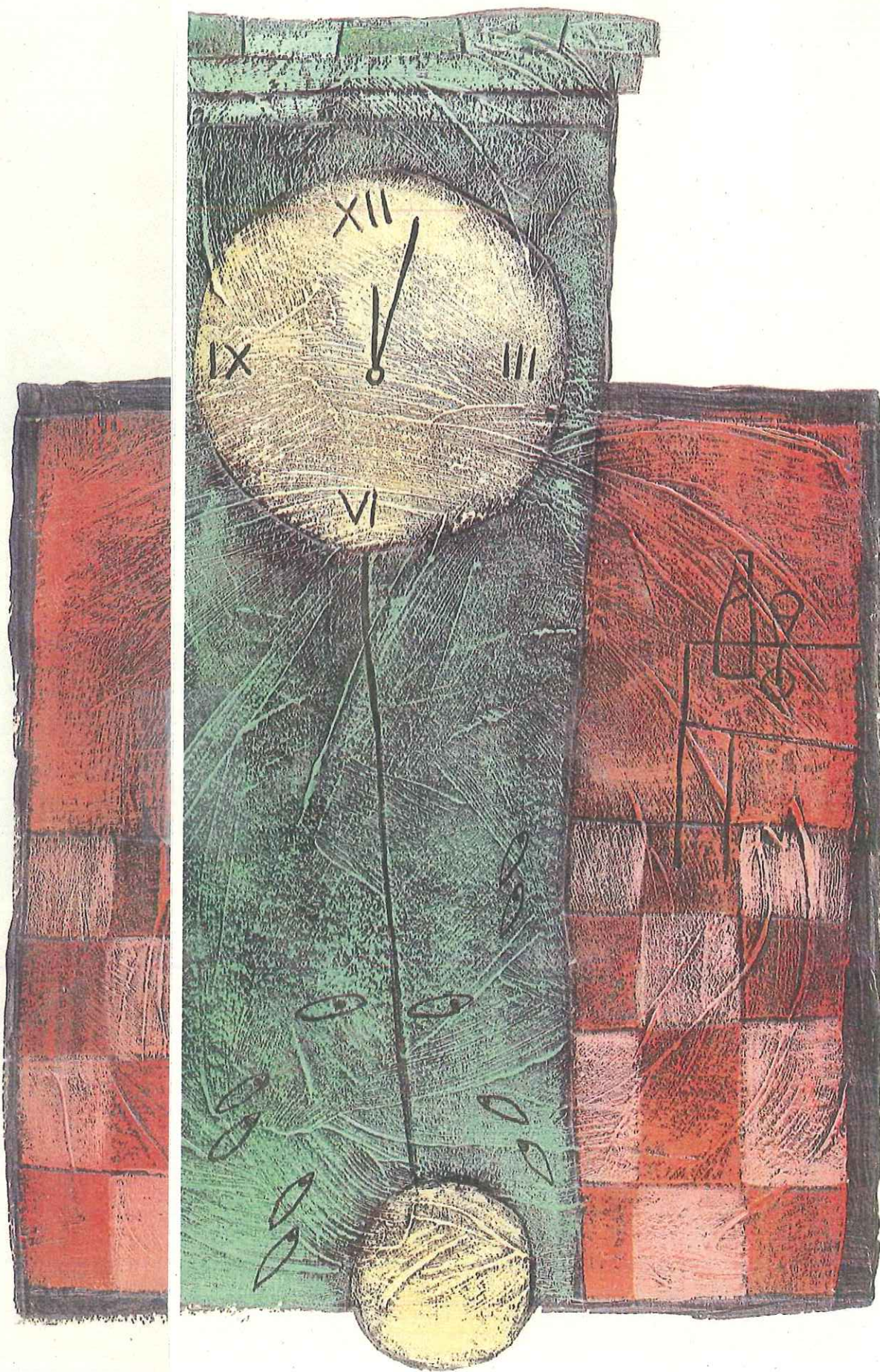
El conserge ho va provar, i aquesta és la segona part de la història.

L'home vivia sol. S'acostava Nadal i ell anava a dinar amb els seus germans. La nit de Cap d'Any la celebrava en solitari davant de la tele, amb el raïm i una ampolla petita de xampany. Ara seria diferent. La idea li creixia al cap fins a prendre una forma desproporcionada i obsessiva: tenia les claus de l'escola i escoltaria les dotze campanades en companyia del gran rellotge de la sala, amb el raïm i l'ampolleta.

La nit de Cap d'Any, doncs, va entrar mitja hora abans de les dotze. Al col·legi feia fred, però va encendre una estufa elèctrica i va seure vora la finestra. Va afluir totes les bombetes menys una, que li feia una claror indirecta, més íntima. A la llum borrosa de la bombeta podia veure bé el gran pèndol de metall daurat com anava i venia, i com brillava en un punt del moviment, de manera que atreia la seva mirada com un imant. Darrere seu, el gran finestral mostrava un bosc negre com gola de llop, que el vent movia a ràfegues, amb remors i xiulets inquietants.

El conserge va preparar la copa de vidre, el raïm, les neules i dos talls de torró que portava embolicats. Al moment que el mecanisme del rellotge va començar a roncar suaument per tocar els quarts, es va abocar el xampany i

EL CONTE

La idea li creixia al cap fins a prendre una forma desproporcionada i obsessiva

es va posar el primer raïm a la boca. Van sonar les dotze amb clara agudesa, i ell sense treure els ulls del rellotge. Es va menjar a poc a poc els torrons i les neules, assaborint-ho tot, i després s'arrepapà amb els peus damunt de la taula, bevent a glops petits la mitja ampolla que quedava.

Quan ja feia tres quarts que era allà observant el pèndol, es va acostar a la gran caixa, com si no l'hagués vist mai. A la llum rosada de l'única bombeta va veure la seva cara reflectida a l'esfera del pèndol, i li va fer gràcia. Va moure la cara a dreta i esquerra, seguint la marxa, i després va enganxar l'orella al vidre per sentir el batec de l'engranatge, primer a l'orella, i després a tot el cos. Es va posar cos a cos amb el moble, fins que el va sentir càlid de la seva pròpia escalfor. Hi va entrar, com en un armari, fins darrere el pèndol. S'hi estava bé, no hi feia fred; li recordava les velles cabanes de fusta dels caçadors canadencs que veia al cinema. A la paret del fons brillaven unes petites fosforescències. No s'hi havia fixat mai, abans. Eren cares humanes ben detallades, i es va pensar que els alumnes hi havien enganxat cromos fosforescents, fins que va reconèixer una cara: la del professor de ciències que havia desparegut feia dos anys, en un viatge, deien. El conserge es va fer un fart de riure: "Eres aquí, eh, paio?", i el professor li va fer l'ullet amb complicitat.

Al conserge li entrava son, es va acomodar i es va adormir allà mateix. Mentre dormia, el professor de ciències li va passar la mà per la cara i la va estampar a la fusta del fons de la caixa del rellotge, on va començar a fer llum.

Després de festes, van trobar copa, ampolla i plat a la taula de la sala, i es van pensar que algun alumne espavilat havia fet de les seves. Com que el conserge no es va presentar, en van llogar un altre a una agència de treball temporal.

Dies de festa

Pensar que fora hi havia un luxe de bombetes de colors a tots els carrers i aquí una foscor espessa l'enrabiava. I s'enrabiava més de no decidir-se a moure's

Li va fer estrany, perquè anava forta i al terrat no hi havia entrat ningú més. No podia ser un cop de vent. Inquieta, va tancar amb clau i va buscar l'interruptor. Llavors ja tenia por de trobar-se alguna cosa, no sabia què, mentre passava les mans per la paret. La llum blanca la va tranquil·litzar una mica, però sabia que abans d'arribar al seu pis es tornaria a apagar. Dels pisos no arribava ni una veu. Tothom era fora? Una alenada freda va pujar per l'ull de l'escala. Algú que havia obert una porta, o la finestra del celobert, o l'entrada. El corrent d'aire portava olor d'humitat i descomposició. Potser alguna bossa de brossa amb peix, va pensar. La gent no s'hi mira gaire, a treure-les en diumenge. Però, ¿i si no era cap veí?

Llavors es va apagar el llum, i era a la meitat del tram. Per tornar-lo a encendre havia de pujar o baixar. Aferrada a la barana, no va saber què fer.

EL CONTE

El xiulet del vent que es colava per les esclotxes de portes i finestres li feia basarda, perquè el sentia al clatell, com un alè glaçat, i allò no era normal. Si algú hagués obert una porta qualsevol, s'hauria encès el llum i hauria sentit l'ascensor, però no havia passat res d'allò. Un cruixit a la seva vora la va fer estar quieta, i va decidir seure a l'esglaó on era, esperant que entrés algun veí i encengués el llum. Però passava l'estona i ningú entrava ni sortia. Pensar que fora hi havia un luxe de bombetes de colors a tots els carrers i aquí una foscor espessa l'enrabiava. I s'enrabiava més de no decidir-se a moure's.

Hauria dit que sentia passos, i va afinar l'orella: li semblava que eren més amunt, però qui fos no encenia ni bombeta ni llanterna. Va notar un calfred a l'espinada. ¿Potser algun veí es trobava, com ella, atrapat en la foscor? Va dir "ei", amb veu tan fluixa que es va obligar a repetir "ei!", esperant resposta inútilment. Llavors va sentir una vibració a la barana metàl·lica de l'escala. Algú s'hi agafava, també, i llavors li va entrar una suor freda. La vibració repercutia a la seva mà, i allò no era efecte del vent. Amb la veu s'havia delatat, i la por la paralitzava.

Espantada, va notar un aire humit que l'envoltava, i una fortor d'algues mortes li va omplir el nas. Una veu que no era veu sinó una empenta d'aire li va mormolar a l'orella: "Obre'm la porta del terrat." No sabia si era la seva imaginació. Ella, que tenia els ulls tancats, els va obrir per seguir, hipnotitzada, una fosforescència llefiscosa que es movia al seu davant. Va pujar amb peus de plom, va obrir la porta com un autòmat i, mentre l'obria, allò es va arrecerar a la paret per fer-li lloc, ja que la porta del terrat era en un petit recambro. Un cop oberta, en comptes d'entrar vent va sortir una rebufada de boira i es va perdre en la nit, mentre ella tornava a tancar i es repenjava allà mateix, sense esma.

Amb la claror de matinada va començar a baixar cap a la seguretat tèbia del pis. A l'estudi, la pluja d'estrelles de l'ordinador era com una creació contínua de galàxies. Entre les estrelles de la pantalla va descobrir, alarmada, un remolí de boira que s'estampava frenètic contra el vidre, buscant sortida.

Ofèlia

Quan el pare d'Ofèlia em va demanar d'intervenir-hi m'hi vaig negar, perquè trobava que l'afer era una mica sòrdid. I què, si la noia havia marxat amb un home? Ja en tenia edat. Tota la vida arrapada als pantalons de son pare, carrers avall cap a la botiga, carrers amunt cap a casa. Ella sempre amb la mateixa fesomia, el cap una mica cot, com si no s'atrevis a mirar el món de cara. I amb un pentinat carrinçó, que necessitava tisores urgents de perruquer. A tots nosaltres ens feia llàstima, perquè ella semblava una ànima en pena ofegada en aquella vida metòdica i grisa, ella i el pare i el pare i ella. Però cadascú sap el que li convé.

Tenien un magatzem de pesca salada al barri marítim. Caixes d'arengades, bacallà, bidons d'olives, tàperes i pebrots, tonyina, anxoves. Tot plegat un ambient aspre, d'olors fortes i sorolls de càrrega i descàrrega. El repartiment el feien el pare i un mosso, i les comandes les atenia ella, Ofèlia. Quina vida més miserable, pensàvem. Ofèlia es deixava la joventut de cara a l'ordinador repassant factures i després es tancava a casa.

Per això, quan vam saber que havia marxat gairebé tots vam respirar i pensar que ja era hora. El seu pare no en va dir marxat sinó desaparegut, però no ho va denunciar. Primer no sabíem que havia fugit amb un home. Ni el seu pare tampoc ho sabia. Però quan ja feia tres setmanes que la noia faltava, un dels nostres, veí del magatzem, va descobrir Ofèlia en un balcó, que estenia roba en un cordill, i li va fer estrany. Era el balcó d'una pensió barata, en un carreró dels voltants de la catedral. Tot el dia hi havia les persianes tirades i a ella, Ofèlia, no la va veure mai pel carrer. El veí

del magatzem era persistent, i espià fins que va aconseguir sorprendre un home a l'habitació d'Ofèlia. Un home que no era son pare. Ja n'hi va haver prou, i ens ho va dir. Entre tots vam decidir que era millor que el pare ho sabés, i em van delegar a mi perquè li comunicués el fet.

No oblidaré la mirada de l'home. Era d'una profunda desolació, d'amarg desengany, tant, que vaig haver de retirar els ulls i fixar-los en una caixeta de fusta d'arengs fumats. Llavors el pare d'Ofèlia em va demanar que intervingués. Ell no hauria pogut, va dir amb veu escanyada. Jo, anava dient ell, era home de la seva confiança, un dels seus millors clients. Ell sabia que érem una colla de bons homes, fidels de tota la vida, i que ens portaríem, ho va dir així, com cavallers. Em va deixar perplex, perquè nosaltres tenim una parada cadascun de pesca salada al mercat, i d'amics a prova de bomba ho som, però allò de cavallers em sonava estrany. Ell no volia que esbombéssim que la seva filla, Ofèlia, havia fugit amb un home. I vam callar.

Vaig anar a la pensió un migdia, en plegar, i l'home no hi era però ella sí. La situació em va semblar tan trista que se'm van entelar els ulls. Ofèlia era feliç i plorava d'alegria quan m'explicava que, per fi, havia conegut la llum, el paradís, i no sé quantes coses més, totes meravelloses, que em van fer entendre que estava completament obcecada, com engegada pel descobriment d'una mena d'amor que nosaltres trobàvem miserable però que per a ella era el primer, amb tot el que allò representava.

I per què no li havia dit a son pare? Aquí Ofèlia va abaixar els ulls amb un somriure de fals penediment. Perquè era casat. L'home era casat. Jo vaig fer un cop d'ull a les parets escrosto-

EL CONTE

Q
V
L
G
T

nades, tacades d'humitat. Casat i ronyós, vaig pensar. I llavors vaig amenaçar Ofèlia, amb l'autoritat que m'havia atorgat son pare. "Ho denunciarem a la policia, i si ton pare no hi vol anar, escarmentarem aquest home. Torna a casa." Em va mirar amb ulls que em van fer por, encesos i determinats, i em va fer fora amb veu ronca. L'endemà ja la vam veure de cara a l'ordinador, i pujant cap a casa amb el cap més cot que mai.

Per Nadal vam proveir com sempre. El pare d'Ofèlia, ens va dir ella, era a veure els seus iaïos a l'Aragó. Ella i el mosso es bastaven per atendre les comandes. El magatzem de pesca salada ens va enviar a tots una caixeta de fusta d'arengs fumats noruecs, dels millors. Me la vaig guardar per al ressopó.

Quan l'obria, a la cuina de casa, d'entre el paper parafinat en comptes d'arengs em va sortir una mà premsada i oliosa. Una mà d'home. Em vaig mirar el segell de la companyia expedidora i era autèntic. Una broma macabra dels nòrdics o un sabotatge, vaig pensar. Però els altres em van trucar, un per un. A les seves caixes hi havia, també premsats, un parell d'orelles, l'altra mà, un penis i els dits dels peus, perquè érem quatre i jo cinc.

Entre festes ens vam tornar a reunir i vam decidir no dir res a ningú i proveir com sempre. Ella devia entendre que nosaltres ho havíem entès, també, perquè després de festes, com que el pare no tornava de l'Aragó, va llogar un encarregat nou, un home de mitjana edat i no gaire empenta, casat, que l'acompanyava a casa en plegant. I nosaltres, com que continuàvem sent uns bons clients, vam rebre un pot d'autèntic caviar de l'Iran, sense barreges.

A nosaltres ens feia llàstima, perquè semblava una ànima en pena ofegada en aquella vida metòdica i grisa

L'esperit del llac

“**S**óc l'esperit del llac”, em va dir com si es presentés. Jo no sabia si somiava, però em va semblar que sentia una olor com de bassa enllotada, ¿saps què vull dir? I no veia res, perquè tenia por d'encendre el llum de la tauleta de nit —explicava Jaume Rius al guàrdia de nit de l'excavació.

Jaume Rius s'ajustava el vestit de neoprè i tenia les bombones a punt per a la immersió. El guàrdia havia fet foc a la vora de l'entrada de la cova, i la veritat era que Jaume Rius es demorava, contemplat les flames. Les flames projectaven ombres estranyes a les quatre parets que tancaven el recinte de l'excavació. Tètric, va pensar, ell que no tenia mai por.

—Això són figuracions, Jaume —el guàrdia feia cops de cap, afegia un tronc a la foguera i es fregava les mans—. Ara no agafis manies. Hi has baixat un munt de vegades. ¿No havies sentit mai aquesta olor que dius?

—No. Dins de la cova se sent olor de terra mollà, no pas de vegetació podrida, no sé si m'entens. L'olor, allà, és més neta —i Jaume Rius assenyalava el forat circular per on havia de baixar de seguida, o no tindria temps d'explorar tot el que es proposava.

—El que no sé és per què hi baixes sol. Això sí que ho trobo perillós. No per l'esperit que dius, ha, ha!, sinó pels entrebancs que hi pot haver, si no s'ha explorat mai.

El guàrdia obria el termos i posava dos cafès. Ell i Jaume en prenien abans de baixar. Amb un raig de Chartreuse, per entonar.

—No t'ho hauria de dir, però em rosega el cuc del descobriment. ¿I si sóc el primer a trobar alguna... cosa interessant? ¿No faries el mateix, tu?

—Home, jo me'n moro de ganes, però em paguen per vigilar aquí fora. No em deixarien baixar, a mi... i et juro que hi aniria ben sol.

—Ho vols provar? Aquesta nit ens canviem els papers, la teva pistola pel meu fusell... qui ho ha de veure? No deixaré morir el foc, t'ho prometo.

Jaume Rius portava un fusell de pesca submarina. Mai no se sabia què podia passar, i el llac semblava immens.

El llac era immens i corria per sota la ciutat. Un silenci sepulcral oprimia les cavitats situades a vint-i-set metres, en la foscor absoluta; aigües ocultes d'una fondària encara no calculada i una amplada paorosa omplien recintes primitius, del tot irregulars. Passada l'eufòria del descobriment i de les primeres fotografies, els tècnics es van retirar i Jaume Rius investigava sol, però anava sentint un respecte que vorejava la por. Allò depassava l'anècdota. Era grandios. Va arribar a pensar que podia despertar alguna cosa adormida de segles, però avançava una mica cada nit i anotava els resultats al seu quadern de camp. I llavors, aquella veu mentre dormia.

—Et veig poc decidit, avui. ¿De veritat em deixaries baixar? M'agradaria provar-ho, però no n'hauries de dir res a ningú...

Ja s'havien begut els cafès i el guàrdia se treia la pistola per fer el canvi.

Jaume Rius, mentre es descordava el vestit, pensava en el que havia somiat. Per

EL CONTE

a ell no era un somni, sinó el reflex d'allò que realment hauria volgut veure allà dins i que sabia que no hi trobaria. Havien passat els

temps de les llegendes, i ara la realitat era dura. Potser aturarien la investigació i tot, perquè la constructora hi perdria diners i el municipi no s'hi interessava.

No passaria res si una nit hi deixava entrar el pobre paio que se'n moria de ganes. De manera que van fer el canvi d'armes i el guàrdia va desaparèixer pel forat de terra. Ho havia vist fer tantes vegades que ja li era familiar. Però Jaume Rius havia cedit perquè aquella nit tenia por i no s'ho volia confessar.

—Covard!

—Què?!

Jaume Rius es fregava els ulls i no sabia on era. La foguera s'havia apagat. Devia haver passat estona. Feia fred, no s'hi veia, i una olor forta, d'algues mortes, li venia al nas. No s'atrevia a moure's per no caure al forat de la cova. ¿Qui li havia dit “covard”? Tenia un calfred a l'espina.

—No m'hauries d'haver fet sortir. T'esperava a tu.

—Ja sabies que no baixaria, que ens canviàvem els papers... ha anat bé?

Jaume s'avergonyia d'haver-se adormit i d'haver deixat apagar el foc.

—Esperaves el guàrdia? Ha, ha, ha! Té, de part seva.

Un arpó va travessar el pit de Jaume Rius, que va caure de bocaterrosa sobre les cendres encara tèbies. Abans de morir va fer el gest inútil de buscar la pistola.

L'equip de rescat va treure el guàrdia de l'aigua, ofegat de manera estranya, sense el respirador i amb un grapat d'algues a la boca.

El pou que va a la cova l'han clausurat, però la població sap que hi ha altres sortides, potser sota d'alguna casa, i una onada d'inquietud es filtra als somnis dels ciutadans.

Les flames projectaven ombres estranyes a les quatre parets que tancaven el recinte de l'excavació. Tètric, va pensar, ell que no tenia mai por

La venjança de la beata difunta

A la casa només hi quedo jo. És una bona casa de tres pisos i golfes, a la part vella de la ciutat. Fa quinze dies va morir la beata Lluïsa, que vivia al tercer. Era una dona d'aquelles que xuclen ciris i pixen aigua beneïda; d'urpes i llengua esmolades i temibles, de cor eixut i sense misericòrdia. Avui, a mitja tarda, ha mort el brocanter del segon, una mena de rata, astut, avar i malfiat, que s'ha estavellat al celobert en una mala caiguda. Això és el que han dit la policia i el forense. Tots tres veïns hem viscut sols, i ara puc dir que els enyoraré, les coses són així. Han estat molts anys d'espia- nos quan podíem, a causa d'un maleït vici: el col·leccionisme. Jo sóc antiquari, i amb això ja està dit tot.

La beata Lluïsa tenia objectes de valor, però sobretot dues col·leccions que ens fascinaven: deu rics devocionaris amb tapes de vori treballades en filigrana i il·lustracions a mà. I setze vetlladores de talla excel·lent i coloració exquisida, algunes amb pedres precioses, muntades en or i plata. Tot li venia d'antigues herències, de generacions tan beates com ella, amb gust refinat, cal dir-ho. Ens havia ensenyat els seus tresors, em penso que per fer-nos dentetes, perquè reia amb malícia veient els nostres ulls com brillaven. Tots dos, el brocanter i jo, li oferíem comprar les col·leccions, però ella mai ens les va voler vendre, i allò ens neguitejava i ens suscitava passions irresistibles.

Quan he descobert el cos del brocanter aixafat al celobert, primer de tot he entrat al seu pis. A vegades li forçava la porta amb un rossinyol i xafardejava tot allò una mica, però mai m'ha passat pel cap prendre-li res. És estrany, però no es veu cap finestra oberta, ni el balconet del celobert, per on ell hauria d'haver caigut. Què passa aquí? De seguida ho endevino:

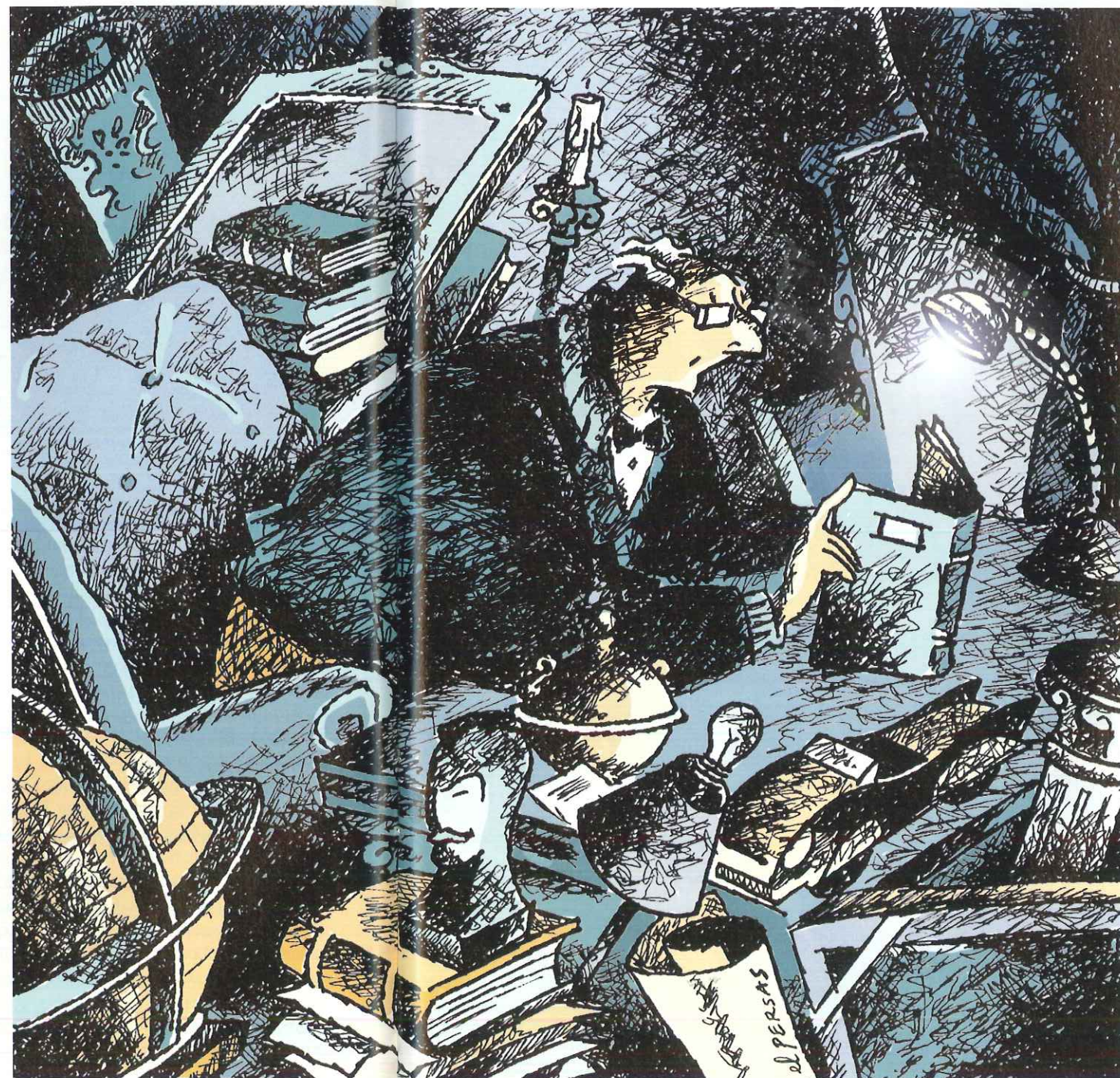
el paio ha caigut des del pis de la beata Lluïsa, com si ho veiés. Ell i jo solíem pujar al tercer quan ella era a missa, que no se'n movia. Ens ho arreglàvem per no coincidir, i ja ens sabíem els costums. Després del que ha passat, penso que ella devia notar que tafanejàvem a casa seva, perquè era una fura. En certa manera, entrar al seu pis era una violació, i potser s'ho prenia malament, si tot això és el que em penso.

He agafat el dietari del brocanter, perquè ningú n'ha de fer res dels secrets professionals; li he pispat dues figures de porcellana de Meissen que sempre m'havien interessat, i he obert el balconet del celobert perquè la policia es cregués el que s'ha de creure. Després els he avisat i he respost les preguntes de rutina. Finalment se l'han endut quan el capvespre feia clarors com de sang.

Ja és negra nit quan m'arrepapo al sofà, els peus davant de la llar de foc, i llegeixo el dietari del difunt. La lectura de les últimes pàgines m'inquieta, i això que sóc home curat d'espants. Diu així: "Dia quatre de març, dimarts. Les vetlladores de la Lluïsa brillen com ulls malignes, totes en filera. És com si em convidessin: «Prova de tocar-nos.» Jo allargo la mà i en toco una. Res. Dues. Res. Encenc les espelmes del darrere. Els vidres tintinegen i les maragdes i robins m'enlluernen. Provo d'agafar-ne una i sembla enganxada a la calaixera. No la puc estirar. Passa un corrent d'aire i no hi ha res obert. Deu ser l'alè de la beata, ha, ha, però em noto la pell de gallina. Vull tornar a casa, però el corrent m'empeny contra el balcó i per poc trenco els vidres amb el cap. Dec

EL CONTE

Hi ha gent rancuniosa, que rumia venjances refinades per després de la mort, i la beata en podia ser capaç, i tant. Però amb mi no hi té res a fer

haver relliscat, perquè vaig a les fosques. Reconec que fujo com un covard, però hi tornaré."

"Dia cinc de març, dimecres. No pot ser que se'm resistixin; ho he pensat bé: les he d'aconseguir. Ara preparo un bon dissolvent per desprendre-les de la calaixera. Dins del pis de la beata Lluïsa l'aire espès es pot tallar, però hi ha moviment. Si no fos que és morta, diria que ella em respira al clatell. M'és ben igual, les vetlladores seran meves." El diari del brocanter s'acaba aquí.

Medito, amb els ulls a les flames que salten. No he pujat al pis de la beata des que és morta, però ell m'ha passat al davant, punyeter difunt. No s'ha sortit amb la seva, perquè les vetlladores no les tenia a casa, jo les hauria vist. I el dissolvent? Al seu pis no se'n sentia l'olor. Encara deu ser al tercer, a punt per... què? ¿És que potser m'espera a mi, que continuï la feina? Això s'ha de rumiar ben rumiat.

El brocanter és mort, i ara ja començo a veure com. És la difunta, que ens prepara una trampa macabra. Bé ha trigat prou, si se sentia violada; el seu espai, vull dir. A ella no l'hauríem tocat mai, ni ganes. Però hi ha gent rancuniosa, que rumia venjances refinades per després de la mort, i la beata en podia ser capaç, i tant. Però amb mi no hi té res a fer. Ara mateix hi vaig i m'emporto els llibres, i encara m'excita pensar que ella sigui allà en esperit. Després de tot, fa poc que és morta, i bé podria ser que rondés la casa.

Em suen les mans, mentre els batalls de la campana de les hores cauen sobre meu tallant la nit espessa. Aquest és un bon moment per pujar al tercer. Deixo el dietari. Agafo el rossinyol, la llanterna i la caixa d'eines. L'escala fa ombres, com grups en silenci esperant un desenllaç. Mai m'havien fet aquest efecte, però el trobo estimulants. Pujó i entro.

El misteri de les 'arules'

Hi va anar per curiositat. No n'havia sentit a parlar mai, de les *arules* romanes, però de seguida li van resultar familiars; a casa seva n'hi havia hagut. És a dir, no ben bé iguals. Les jaies de la casa muntaven petits altars amb flors i llànties al voltant d'una estampa o d'una figura, i a vegades hi cremaven encens. A ell, de petit, li semblava que d'allà en sortien els morts i demanaven coses a les jaies. Obria a poc a poc la porta de les habitacions on les dones mormolaven resos en la penombra. Es quedava allà quiet, mirant les ombres vermelles i negres de l'habitació fins que veia uns ulls encesos que l'espia-ven precisament a ell. Llavors tancava la porta corrents i es refugiava a la cuina, a la falda de la minyona.

Ara el museu exposava les *arules*, o petits altars de culte romà, que la gent de l'època tenia vora la llar per fer ofrenes als déus domèstics. N'hi havia de grans sobre tarimes, amb noms gravats. I de petites, sense noms, a les vitrines. Eren rectangles de pedra amb motlures, que feien més o menys un pam i que tenien damunt una concavitat per a l'ofrena, on encara es podien veure taques dubtoses. Llavors li semblava sentir l'olor aspra del fum antic, s'encantava i somreia pensant que dos mil anys eren un bufi que els costums de la gent no són tan diferents. Anava a veure l'exposició cada dia i s'hi entretenia molt, fins que els conserges avisaven per plegar.

Una tarda, fixat en una de les petites *arules* amb una palma gravada, hi va veure la seva pròpia cara reflectida al damunt, que el mirava. El cor li va fer un salt, però la cara va desaparèixer, i ell es va pensar que el vidre de la tapa li feia males passades. L'endemà hi va tornar i, aprofitant

que l'exposició solia ser poc visitada i ningú vigilava a prop, va alçar la tapa de la vitrina i es va mirar a l'*arula* com en un mirall: la seva cara era allà; però, així com es notava espantat, la cara de l'*arula* li somreia amb gest malèvol. Va tancar de seguida i es va asseure a la sala de vídeos, però estava inquiet, i se'n va tornar a casa.

L'endemà va trobar que la seva cara ja era fixa a la pedra: ell era allà. Estava tan fascinat que no es podia moure, però els conserges ja no en feien cas, perquè era inofensiu, i si volia mirar, que mirés, que per allò s'havia muntat l'exposició. El pitjor va ser que a la nit, la seva cara sobre l'*arula* se li va aparèixer en somnis, sempre somrient amb malícia, com qui prepara un parany. I es preguntava: ¿per què a mi? Però solament ell es podia respondre, i de resposta no en tenia. Com que el fet es repetia a cada visita, va decidir que es muntaria un altaret a casa i es faria una ofrena a ell mateix, per allunyar el malson. Va buscar un retrat seu, hi va posar una planta florida a cada costat, espelmes i una barra d'encens. Després va cremar el seu retrat i en va recollir les cendres en un paper ben plegat. Però a la nit es va tornar a somiar, i llavors els ulls li brillaven com espurnes, i es despertà suat i amb angoixa.

L'endemà va anar al museu a dipositar les cendres del retrat sobre l'*arula*. Al cap d'una estona, les cendres eren xopes com de sang. Llavors se li va fer un nus a la gola que l'ofegava, de manera que va seure a la sala de vídeos fins que es va atrevir a mirar l'*arula* de nou. Hi quedava la cendra molla, però l'horror es multiplicava, perquè la seva pròpia cara li somreia, demoníaca, des de les quatre *arules* del voltant. Una tremolor incontrolada el va fer fugir del museu com un esperitat i refugiar-se a casa sota els llençols. Però allà un son inquiet li va presentar la cara amb insistèn-

cia, i llavors es va fixar amb horror que ell mateix s'ensenyava els ullals plens de sang.

Va passar la nit en blanc, sense atrevir-se a jeure. Pensava que es tornava boig i que l'obsessió creixent l'acompanyaria tota la vida, i allò no ho podia suportar. Es va passar tres dies sense tornar al museu, però les aparicions a casa se li feien irresistibles. Ja veia la seva cara als plats, al fons de les tasses i, sobretot, al tallant dels ganivets; sempre en objectes domèstics que li recordaven les eines del sacrifici als déus de la llar, perquè el deixessin en pau. I amb la lluentor del ganivet li arribà la decisió.

Un vespre, els conserges del museu van observar, esgarriats, que hi havia bocinets de dits humans sobre quatre *arules* de la vitrina. Eren dits xics, tallats per les articulacions, i la sang havia xopat la pedra. Al director del museu li semblava que els dos dits els havien escapat allà mateix, per la sang que s'hi veia. Els conserges van dir que ja es pensaven qui els hi havia posat.

L'endemà, quan va tornar el visitant solitari ja l'esperaven. Duia les mans embenades i anava directament a la vitrina. Sols li van poder treure aquestes frases, que repetia amb deliri obsessiu: "Volien sang. Me la demanaven. Feia massa temps que estaven eixutes. Volien sang. Me la demanaven. Elles necessiten sang." "Prou! Qui són elles?", volia saber el director. "Les *arules*, home, qui ha de ser? Necessiten sang. Són fetes per al sacrifici. Me la demanaven. Elles necessiten sang... i ara vagin amb compte, perquè jo ja he complert."

EL CONTE

Va alçar la tapa de la vitrina i es va mirar a l'*arula* com en un mirall: la seva cara era allà; però, així com es notava espantat, la cara de l'*arula* li somreia amb gest malèvol

El tercer braç

Olga Xirinacs

—Hi ha un braç... —va dir l'ajudant amb mitja veu. El vam veure com pujava amb la cara trasmudada.

L'antiquari va somriure de la sorpresa de l'ajudant i ens va mirar amb un gest ampli, com volent disculpar la interrupció de la nostra conversa.

—És clar, que hi ha un braç; i ales, peus i algun cap i tot, no t'has d'espantar, per això —i mirant-nos a nosaltres continuà—. Compro peces soltes, restes de talles; no se sap mai, a vegades pot sortir la figura original i llavors la completo, encara que els fragments també es paguen bé, si són de qualitat.

—Perdoni, però és que el braç... és de veritat —l'ajudant hi tornava, ara amb més energia.

—¿Què dius, home? Deus haver trobat el braç del santcris, que fa bon efecte, ho reconec, i és de mida natural amb tocs verdosos i fils de sang.

En aquell punt nosaltres ja estàvem intrigats, i vam demanar a l'antiquari que ens ensenyés aquelles talles tan curioses que havien pogut confondre el jove ajudant. El noi havia començat a treballar feia tot just una setmana, ens va dir.

Aquella botiga ens fascinava. Èrem bons clients, i l'última adquisició que havíem fet era un secreter que havia estat del penjat de Cézanne. Vam baixar al pis de sota. L'edifici tenia dos soterranis de l'època romana, que ell conservava intactes i que decorava amb rajoles, escultures, ceràmica i cofres amb mantons de seda. Ens agradava veure-ho perquè era un bon estudi de cultures distintes, i sovint ens hi entreteníem amb gust i perdiem la noció del temps. Al primer soterrani, doncs, era on sortien braços diversos d'un armari baix i llarg, arrecerat a la paret. Vam donar la raó a l'ajudant, però potser ja estàvem influenciats pel que s'havia dit: feien un efecte real, de to macabre, i tots vam somriure menys el noi.

L'antiquari es va acostar a les portetes inferiors i en va treure dues aurèoles d'estrelles, unes ales daurades i policromades, i va acabar d'estirar els tres braços que el noi havia trobat. Vam veure com feia un gest ràpid i enretirava la mà al contacte amb el tercer braç; era com si alguna cosa l'hagués picat. Devia fer el cor fort, perquè amb tota cura va extreure el braç sencer i el va deixar a terra, separat de les altres peces; el va examinar, palpant i ensumant. A nosaltres el cor ens anava de pressa, i l'ajudant, prudent, era a punt de pujar les escales corrents si calia. L'antiquari ens va mirar i llavors el somriure ja se li torçava a la boca.

—És de veritat. Noi, dóna'm la llanterna —va escorcollar l'interior de l'armari per extreure'n un cap del Bautista i el tors d'un santsebastià, sense cap ni fletxes però amb les cames mutilades pel genoll, com un martiri afegit. No hi havia res més, i es va alçar, perplex.

Veure aquelles restes allà a terra era com visitar un camp després de la batalla. El braç vertader ens fascinava i no li podíem treure els ulls de sobre; era d'un home jove, es notava per la mà; es veia pàl·lid però no verdós, i tenia dos senyals al canell, com d'haver estat lligat. Ens vam acostar a tocar-lo i era elàstic, fred i fibrós; no el vam oler, però no s'hi observava putrefacció. Feia venir esgarriances.

L'antiquari era home pràctic. Estàvem segurs que si s'hagués trobat sol hauria fet desaparèixer el braç, però amb tres testimonis davant no se'n podia desfer tan fàcilment, ni tampoc es volia exposar a demanar-nos complicitats, sempre perilloses a la llarga.

—Avisaré la policia, que voldrà veure el lloc on l'hem trobat. Però tinc la seguretat de saber per què el braç és aquí. Si voleu pujar a la rebotiga us ho explicaré, i al braç no li vindrà d'una estona més d'estar-se a casa —va riure, sarcàstic—. Noi,

EL CONTE

Devia fer el cor fort, perquè amb tota cura va extreure el braç sencer i el va deixar a terra, separat de les altres peces; el va examinar, palpant i ensumant

vés a buscar-nos cafè i xartrès i després no ens interrompis.

Vam seure entre tapissos flamencs i gravats de Piranesi, Bianchini, Doré i Klauber, i aviat van arribar els cafès. Llavors l'antiquari es va arregar a la butaca i va començar:

—Posaria la mà al foc que això del braç és obra d'Eduard Rovira, l'assassí del port. El que esboçava el cadàver d'Antoni Bosc i l'escampava en bosses d'escombraries. Estic segur que aquest braç és d'en Bosc, perquè no el van trobar sencer, ja ho sabeu. I ara surt aquí...

—Però, ¿tú que hi tens a veure, amb el fet?... —vam dir tots dos alhora.

—Jo vaig recomprar els seus mobles quan el van empresonar; me'ls va vendre el seu pare, que se'n volia desfer, per allò dels mals records. Després els he venut al meu nebot, i pel que sé ja comencen a fer efecte. Però ara anem pel que anàvem. Eduard Rovira també me'ls havia comprat a mi, els mobles per al seu estudi, ja veieu com els fets s'encadenen.

—No entenem què hi fa, el braç, aquí.

—Calma, després de l'u ve el dos, encara que jo he començat pel mig. Els mobles originals no són gaire vells. Ja sabeu que jo compro paraments de pisos sencers i els revenc. Aquest lot, que era el d'un estudi, em va arribar d'un cas anterior. Era d'una noia que va aparèixer escanyada al garatge de casa seva, just quan acabava els estudis de botànica. Els pares es van desfer del mobiliari tan aviat com van poder. Ara ve la meua teoria: per tres vegades seguides i en poc interval de temps, aquests mobles han estat usats per gent que ha mort; que ha actuat de manera violenta o que ha sofert al·lucinacions. Sembla que són els mobles, doncs, els que provoquen situacions anormals, ja no en tinc cap dubte. Els antiquaris ens trobem casos de mobles insòlits, molt interessants per cert.

—No siguis cínic. Però el braç...

—El psiquiatre diu que Eduard Rovira demostra un fort sentiment de venjança, que ja el va portar a l'assassinat. I, cosa estranya però que ja em temia, diu que Rovira en dóna la culpa als mobles; els mobles l'incitaven, insisteix, i naturalment tothom el pren per boig. Tothom menys jo, i entenc que el pare se'ls tragués del damunt. Si els mobles l'impulsaven, Rovira, que és molt intel·ligent, va tramir una petita venjança i va amagar el braç d'Antoni Bosc aquí per inculpar-me, ja que li havia venut el mobiliari. Senzill, ¿eh? Ve molta gent que tafaneja, i no li devia costar gaire deixar-lo a l'armari per buscar-me maldecaps.

—Podria ser —li vam dir—, però els mobles, ¿no els té un nebot teu, ara?

—Sí, sí... —es va abocar més xartrès—. Aquí hi ha el dilema. Si ho sap i els destrueix, seria una llàstima, ara que el braç m'ha confirmat el que ja em pensava. Si el conveño que me'ls vengui, me'ls compraria vosaltres?

Ens vam mirar. Era una proposta fascinant.

—D'acord. Aconsegueix-los. De moment, et comprem el braç.

Pas a tres

Vaig pensar en la senyoreta Sani quan, després d'haver estat tres anys fora, vaig passar pel seu carrer. El balcó, al tercer pis, estava com sempre, polit i endreçat, amb la butaca blanca i dues torretes de clívia. En

aquella hora de mitja tarda s'hi veia llum a dins; era la llum groga de la pantalla de peu, vora els vidres. Res més. Un calfred em va córrer l'espina, i també un remordiment. ¿Què devia fer la senyoreta Sani? Ho vaig preguntar discretament a la perfumera on la senyoreta Sani em feia anar a comprar els seus delicats cosmètics i les aigües de colònia suaus. Era tan exquisida, la senyoreta Sani, que només d'acostar-t'hi ja caminaves de puntetes. "Igual! És ben bé una mòmia, pobra senyoreta Sani", em va contestar el perfumista fent un gest d'inutilitat amb la mà. Llavors se'm va acudir comprar-li una ampolla de perfum de fresca verdor transparent, i me la vaig fer embolicar amb la intenció de portar-la-hi a casa l'endemà. Li explicaria com m'anava al Ballet de l'Òpera.

Sortint del teatre vaig trobar dos companys que havien estat deixebles, com jo, de la senyoreta Sani. Es van alegrar de veure'm i vam conversar una estona al cafè. Els vaig explicar la impressió que m'havia fet veure el seu balcó, des del carrer, com si no hagués passat res.

Un -L'has vista, ja?

Jo -No. Penso anar-hi demà.

Un -Et semblarà que no ha passat el temps.

Dos -Va ser massa fort. Diuen que Leonardo és a Buenos Aires, ara.

Jo -I ella, Leonora?

Dos -No t'ho creuràs. És la que s'encarrega de la senyoreta Sani. La treu a passejar, rep les visites, dirigeix la casa.

Jo -No! ¿És que potser vol expiar la culpa?

Un -Més aviat és a l'inrevés. Aquesta harpia refinada la fa morir a poc a poc sota una aparença de bondat i abnegació. Pobra senyoreta Sani.

Dos -Jo opino el contrari: totes dues s'avenen. Encara més refinat.

Es va fer silenci. En aquell moment de pausa vaig recordar amb tota cruessa, com un llampec, la situació cruel, la broma terrible que havien preparat a la senyoreta Sani. Va ser durant un assaig sense públic. La senyoreta Sani havia de baixar suspesa d'un cable, lliscant suament fins a terra entre un feix de llum blava i blanca. Allà el ballet continuava a tres: Leonardo representava el bosc; Leonora, el riu, i la senyoreta Sani, la lluna sobre tots dos.

En la realitat, la senyoreta Sani vivia amb Leonardo i feien la parella més fascinant que havíem vist mai. Ballaven que no tocaven a terra, i semblava que s'estimaven com si al món no existís res més. Però no era així, i ho vam comprovar, astorats, a l'assaig que no oblidaríem. Leonardo devia haver manipulat el mecanisme de baixada del cable, perquè la senyoreta Sani es va quedar suspesa en l'aire, a poca distància de terra. Llavors Leonardo i Leonora, sense cap mena de vergonya, van dedicar una sessió amorosa ardent a la senyoreta Sani. Es van despullar de les disfresses i ells dos van fer una demostració eròtica completa, amb la senyoreta Sani penjada al seu damunt, tots tres il·luminats de blanc i blau. Una música suau acompanyava l'escena, i ningú més del cos de ball gosava moure's. Leonardo i Leonora van

fugir plegats aquella nit mateix, i la senyoreta Sani s'havia quedat paralítica i muda, i des de llavors feia vida en una cadira de rodes. A mi m'havia sortit feina a París, i aquesta va ser la meua covarda excusa per no tornar a casa de la senyoreta Sani, on sovint ens reuníem i fèiem projectes. No sé si encara deu usar cosmètics.

Jo -Heu anat a veure-la?

Un -Jo no he tingut penques. Sé que faig mal fet, ho reconec, però...

Dos -Jo, sí. És penós. Se li ha de donar el menjar a la boca. Sembla un esquelet.

Jo -Una mòmia, m'ha dit el perfumista. I què ho fa que Leonora és allà? Em sembla d'una crueltat excessiva. Perquè és impossible que la senyoreta Sani reaccionés o es recuperés, si té aquella mala pua al costat.

Dos -Leonardo també la va deixar, em sembla que va ser a Suècia. Ara són dues dones rebutjades per Leonardo. Dues que sapiguem.

Un -M'han dit que la saleta està igual, amb la mateixa decoració, ja saps, mantons sobre el piano, la col·lecció de programes i de sabatilles de ball, i ella amb els ulls fixos, immòbils. Quan la van a veure, plora, i Leonora li eixuga les llàgrimes amb un mocador de seda. Patètic. ¿Com vols que vegi això?

Dos -Penso que totes dues maquinen la revenja en silenci. I arribarà, segur.

Vaig tornar a casa fent un tomb per passar sota el balcó de la senyoreta Sani. Devien ser les dues i havia començat a ploure. Darrere els vidres s'hi veia la llum groga que jo coneixia, i era un ull implacable, en vetlla inquietant. Semblava que se'm clavava al pit i vaig fugir corrents. No vaig anar a veure la senyoreta Sani, però li vaig fer portar l'ampolla de perfum abans de tornar a París.

EL CONTE

Leonardo i Leonora, sense cap vergonya, van dedicar una sessió amorosa ardent a la senyoreta Sani. Es van despullar de les disfresses i van fer una demostració eròtica completa

QUELOT

L'ombra del penjat

Rosalia, arremangada fins al colze, passava el drap pel taulell. La feina no l'espantava. Repassava amb força un drap gruixut untat amb cera groga, d'una capsula rodona de llauna. Li agradava l'olor de la cera sobre la fusta quan es barrejava amb els vapors del cafè i l'aroma dels licors. Ja havien tancat el bar i la pluja era més forta. La filla se n'havia anat a dormir després d'haver deixat les cadires sobre les taules, a punt per fregar. Era un moment tranquil, i a Rosalia li agradava contemplar el seu local il·luminat només amb les pantalles rosa, perquè els llums del sostre ja eren apagats. Li semblava que així el bar era més petit, tot seu, i que cabia sencer a la falda del davantal. Sentir la pluja al carrer, contra els vidres i repicant a la teuladeta del darrere i als cossis de l'eixida, la confortava. L'interior era net i calent, i ella començava a somriure.

Arribar a somriure d'aquella manera li havia costat. Van ser mesos de fregar i polir. Fins que l'ombra del penjat ja no es va gronxar més contra les parets del rebost i la sang de la noia va desaparèixer de terra. De tant en tant encara veia taques i ombres, i havia gastat molts draps i fregalls per fer-les marxar. Però si entrava de sobte al rebost, no podia evitar alçar els ulls per veure si la corda baixava del sostre, tibant del pes del cos que es movia molt a poc a poc. Quan el van trobar encara era calent, i no sabien si eren ells que hi havien topat o que el mort feia les últimes estrebades, ja molt dèbils.

Es va fregar els ulls amb el revés de la mà per allunyar el mal record. Ja acabava amb el taulell i ara començaria amb l'arrambador, de bona fusta de melis. El seu home era a punt d'arribar, i ja tremolava de pensar-hi. Va deixar la feina i, redreçada, amb els ulls fixos en un punt imprecís,

arrugà el front. De sobte pensà que ja era prou desgràcia haver superat tot allò i trobar-se amb un altre maníac, que quan desembarcava es passava el dia amenaçant-les totes dues, dona i filla. Les llàgrimes van caure sobre el taulell sense voler, i les va eixugar amb la punta del drap. La filla ja dormia, i a vegades tenia malsons pensant en l'arribada del pare. Llavors la mare li acariciava el cap, ros i suau com la fusta encerada, i en aquells moments de nit la filla també era tota seva, com el bar a mitja llum; tot cabia al seu davantal.

Va pujar les escales de fusta fins al pis, però la filla dormia tranquil·la i Rosalia baixà a poc a poc. No tenia son. Va agafar el drap de la cera, ara amb moviments pausats, i va tornar a un pensament estrany que tenia a vegades; fregant, li semblava que també acariciava el cap de la noia morta: a poc a poc, la penombra li anava descobrint una cara blanca, dessagnada, d'ulls violeta i un punt de sorpresa a l'arc de les celles. Rosalia fregava com si toqués seda. Per primera vegada s'adonava que la por les feia iguals, ella, la seva pròpia filla i la filla del penjat. Es va senyar. Quin disbarat; elles no eren pas mortes.

L'home de Rosalia, l'embarcat, no volia que es quedessin el bar. "Ens portarà mala sort", havia dit. Perquè el bar era del penjat i el penjat havia matat la seva filla abans de penjar-se. Ell al rebost, amb la corda. La filla apunyada, mig a terra mig a l'arrambador. "S'ha tornat boig", deia tot-hom; però en el fons sabien que de boig n'havia estat sempre, i que per això la dona li havia fugit. ¿Per què Rosalia es va quedar el local?

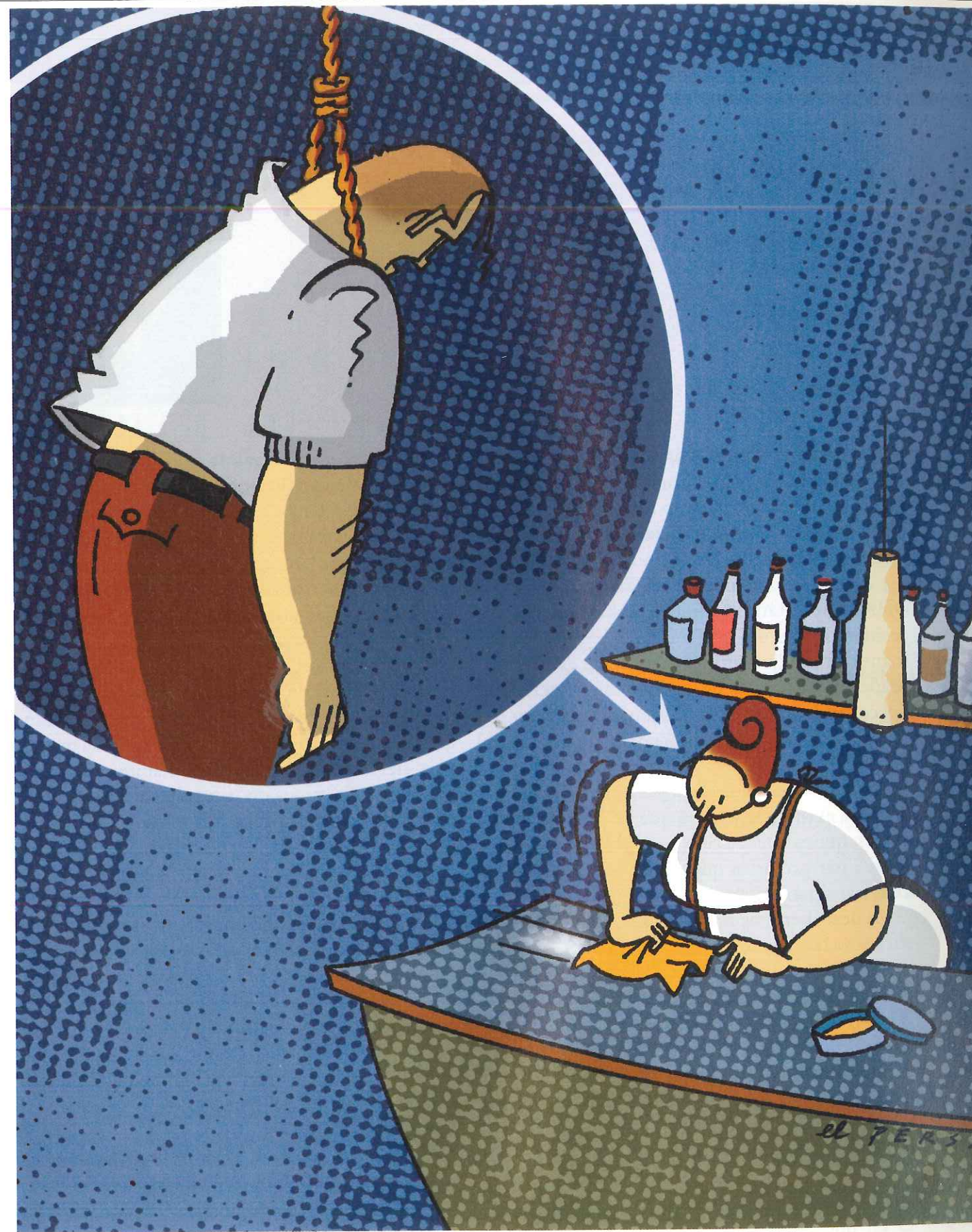
Perquè estava sola amb la nena, l'home es passava dies i setmanes a mar, i de diners n'arribaven pocs. Perquè ella podia treballar de valent. Perquè venien el local a bon preu. I per compassió; si l'ombra del penjat li feia basarda, el record de la noia de dotze anys, maltractada fins a la mort, li demanava tendresa. La mà de Rosalia arribava tard, però fregant el terra i la fusta amb dolcesa li semblava que rentava el petit cos ferit, endreçava els cabells, tancava amb suavitat els ulls violeta i perfumava el vestit amb lavanda.

Aquella nit de pluja, per primera vegada també, es feia l'efecte de gronxar la petita difunta a la falda, dins l'ample davantal on cabien tantes coses estimades. ¿Què li passava? Tornava a plorar, i els ulls se li negaven de llàgrimes i de reflexos rosa de les pantalles. Sentia una felicitat lleu i no s'atrevia a pensar-ho, però somreia i es notava el cos lleuger, com portat per ales.

Tan negats tenia els ulls que no va veure l'ombra, no del penjat, sinó del cos que li venia al damunt i que la va fer caure. L'embarcat ja era allà, i aquella vegada amb la pistola a les mans. Rosalia no va tenir temps de cridar, però la capsula de la cera va rodolar per terra, i la tapa, en fer soroll, va despertar la filla. Des de l'escala de fusta que baixava del pis, la filla va poder veure la mare estesa i un fil de sang que corria per les rajoles acabades de polir, acariciades moments abans com si fossin un cos que demanés almoïna.

L'embarcat va clavar-se la pistola al coll i es va disparar un tret. La noia es va amagar al rebost i es va tancar per dins. La porta tenia vidres a la part de dalt. Amb els ulls terroritzats, veia l'ombra del penjat que es movia a la paret; i no era altra cosa que el cordó d'un llum del sostre del bar, apagat, que brandava i es projectava al rebost, però la filla no ho sabia.

(Basat en fets reals.)

Però si entrava de sobte al rebost, no podia evitar alçar els ulls per veure si la corda baixava del sostre, tibant del pes del cos que es movia molt a poc a poc

EL CONTE

La nit del cometa

Dedicat al poble de Mont-ral (Alt Camp)

Tots hi vam acudir; la nit s'animava amb els que anaven arribant en cotxe i a peu. Els experts del Centre de Lectura havien plantat telescopis i prismàtics sobre els trípodos a l'herba del camp de futbol, i donaven explicacions sense cansar-se. Ja era mèrit, perquè ens hi vam aplegar vuit-centes persones, van dir després. La nit calma, espessa com una cambra entapissada de vellut, ens contenia a tots dins, i admiràvem les pedres precioses que no podíem tocar: el brillant Sírius, de fulgurants intensitats blaves; Mart, reposat i vermell; l'estació orbital Mir, que passava en aquell moment fins que l'ombra mateixa de la Terra la va eclipsar; la voluble Cassiopea, mostrant-se en ziga-zaga, i, és clar i sobretot, el cometa. El Hale-Boop, vull dir, però ja us ho penseu. La joia més interessant i esplèndida, amb la cua formant espiral que il·luminava totes les fantasies i presidia la nit a muntanya. El que no sabíem era que el cos del *tío* Juan era allà, a pocs metres, penjat d'una alzina.

El vam veure quan un de nosaltres amb la llanterna va enfocar per casualitat l'alzina on hi havia el que semblava un espectre. Primer ens vam pensar que era un parrac dels que el mestral arrossega i encasta als arbres fent filagarses. Des-

prés, ben mirat, vam reconèixer bocins d'uniforme i la gorra, definitiva per a les proves d'identificació. La gorra brillava d'una manera estranya. Era de galons daurats i portava les lletres A.M., que volien dir Ajuntament de Mont-ral, d'on el *tío* Juan havia estat agutzil una colla d'anys, fins que va desaparèixer, ja en feia quinze. El *tío* Juan ens tornava esparracat però momificat, amb la mateixa tofa de cabells blancs sobre les orelles.

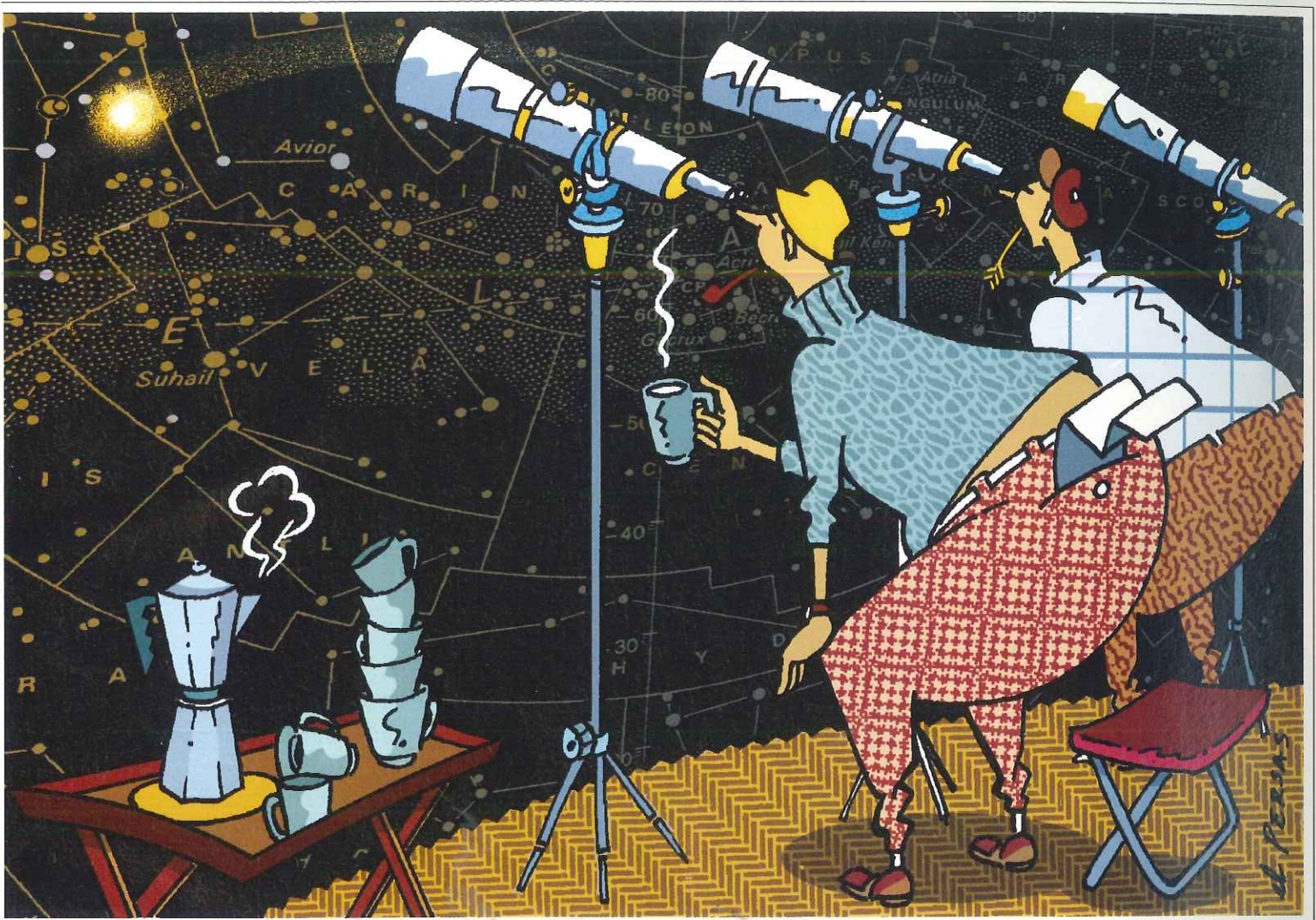
El *tío* Juan era menut i devia vorejar els noranta anys quan es va esfumar. La gorra no se la treia mai, ni per donar menjar als cargols que mantenia en un arcó a la seva caseta de pedra, darrere l'Ajuntament. Segons ell, les lletres de la gorra

volien dir Alto Mando, i allò li conferia l'autoritat necessària per renyar-nos i exclamar: "*Coño coño!*" El seu nom sempre el vam recordar associat al *coño*. El van buscar sense resultat els civils els caçadors i els boletaires, i van pensar que les salvatgines se l'havien cruspit. Però no trobar ni la gorra ens despistava. Com a últim recurs, van pensar que, si els galons brillaven al sol, se li podia haver endut una garsa per fer-hi niu.

La nit del cometa, doncs, després de la troballa macabra vam cridar els que encara quedaven al camp de futbol, per tal de prendre un determini. La gent d'última hora calculava òrbites i distàncies, i especulava sobre orígens i destins altíssims es van quedar descol·locats quan de sobte van haver de descendir a les misèries terrestres a causa d'un agutzil perdut i retrobat.

Tots plegats vam encendre un foc on no podíem provocar cap incendi, i hi vam seure al voltant per deliberar i refer-nos de la frescor nocturna. Alguns previsors repartien coca de recapte i porrons de Priorat, capaç de desencarcar tota mena de membres. La gent, inquieta, començava a preguntar qui era el mort, i allò ho vam explicar aviat. Però, ¿per què precisament havia aparegut aquella nit? I el que de veritat feia venir calfreds, qui l'havia posat allà? Perquè l'alzina era ben a la vista, i els organitzadors juraven que, de dia encara, a l'hora de muntar els dispositius

EL CONTE

EL PERSAS

El vam veure quan un de nosaltres amb la llanterna va enfocar per casualitat l'alzina on hi havia el que semblava un espectre

vaig lligar caps: a l'època de la desaparició del *tío* Juan hi va haver altres casos semblants, sempre en muntanyes significades com aquesta, però ningú els va relacionar. Em vaig guardar les suposicions per a mi, però ja em feia estrany no haver trobat ni un botó de l'uniforme de l'agutzill. El que penso és que ens l'han tornat."

"Apa!", va fer tothom a cor, però sense riure, perquè no gosaven negar-ho. Només somreien, alleujats perquè automàticament s'allunyaven les sospites que fos un dels nostres el que hagués traginat la mòmia. "Però, com...?", va preguntar una veu indecisa. "Sí. És senzill. Els cometes són feixos glaçats al confins de l'univers. De tant en tant, es desprenen, entren al sistema, s'encenen i descriuen òrbites. Jo em penso que es comuniquen. El Victrix va absorbir el *tío* Juan i el Hale-Boop ens el torna: hem de concloure que els ha resultat indigerible." "No t'ho creurà ningú, això." "No? Mireu la gorra: ¿per què és tan lluenta? En faré analitzar la matèria que ara recobreix les lletres A.M. i els galons, ho veieu? Cremen sense consumir! ¿Què hi direm, doncs?"

Tothom callava. A poc a poc, van girar els ulls de nou cap al cometa, que ja es ponía, i se'ls va marcar una arruga de perplexitat entre celles. En la foscor de la nit, les estrelles s'incrustaven a Mont-ral, i elles tenien la resposta.

"allò" no hi era, i devien tenir raó. Volia dir que "algú", mentre fèiem cua al telescopi, portava la mòmia i l'entaforava a l'alzina. ¿I si era un dels nostres? Ens vam començar a mirar amb recel, i la coca de ceba i pebrot es va aturar a mig camí de la boca, perquè la podien haver repartit les mateixes mans que traginaven la mòmia i ens feia mania. El Joan del restaurant va portar cafè per a tothom, i mentre ens refèiem els vaig exposar una explicació possible.

"El cometa!", vaig exclamar, i tothom va mirar el Hale-Boop per veure si hi havia passat alguna cosa. "No, no; vull dir que pot haver estat cosa del cometa." Em van tornar a mirar. "Pel temps que el *tío* Juan va desaparèixer, tothom esperava el cometa Victrix. La gent s'havia comprat telescopis i resulta que no es va veure gens." "Cert, cert!", van afirmar els astrònoms del Centre de Lectura. Vaig continuar: "Ja sabeu que de sempre Mont-ral ha estat terra d'estrany fenòmens tel·lúrics i també, diuen, extraterrestres." "Cert, cert!", van reblar els astròlegs, que també havien pujat. "Això confirma les meves suposicions. S'ha dit per tots els diaris que la secta americana Temple del Sol esperava una nau que havia de ser la cua del H.-B." "Just!", va saltar en Marc, el periodista. Jo reprenia el fil: "El que no sabeu és que al cometa Victrix sí que el seguia una nau, i no es va detectar perquè venia de cara. Jo ho sé perquè

Pòquer de cors

El fort mestral omple l'aire de plàstics, papers i fulles volant. No puc sofrir aquest desordre. Un full de diari recalca a la meva finestra i, com que sóc tafaner de mena, l'entro per llegir-lo, havent-lo espolsat primer. De seguida se'm fa un nus a l'estómac i els pèls se'm posen de punta. ¿Per què, precisament ara, aquesta notícia s'encasta als meus vidres?

"La policia ha trobat la bossa que fa sis, i aquesta contenia dues cames i quatre peus, tros-sejats. Ara sembla que l'assassí completa un cercle al voltant de la plaça del Sagrat Cor, perquè totes les bosses han estat trobades als carrers que porten a la plaça. ¿Vol dir això que el criminal s'arriscarà a deixar una nova bossa, aquesta vegada a la plaça? Recordem als lectors que entre totes les bosses s'han recuperat tres cadàvers i mig. Falta alguna cosa, doncs. Els més valents fan apostes sobre llocs i freqüències, però aquest diari no vol banalitzar uns fets tan greus, i reclama més eficiència policial i col·laboració ciutadana."

Llenço el full, perquè és del diari d'ahir i ja el tinc al meu arxiu de casos cèlebres sense resoldre. Sóc dels que pensen que no trobaran aquest esquarterador tan hàbil. I mira que és fàcil enxampar algú que va amb una bossa gran a les mans, en un carrer estret o una plaça buida. Però aquest assassí actua amb una tècnica admirable, i del crim en fa un art.

La meva biblioteca d'artistes del crim conté molts casos on es troben cadàvers mutilats en bosses; això no és cap novetat. Però d'assassins invisibles i polítics com aquest que, a més, planteja enigmes, n'hi ha pocs. A veure; les bosses han aparegut als carrers següents: Amargura, Sang, Degollació de sant Joan, Calvari i Espasa, que voregen la plaça del Sagrat Cor. Tot relacionat amb elements macabres, tot amb un significat engrescador per a la ment brillant d'algú que es proposi una acció original i engrescadora. El nom fa la cosa, diuen amb encert.

Ara bé, ¿calia assassinar i mutilar, per això? Home, és el que dèiem amb alguns companys de

professorat: si ahora s'acaba amb la presència nefasta dels mendicants ebris i agressius que empesten els carrers, aplaudim el valent que s'hi atreueix, perquè la policia s'ha demostrat tova i permet aldarulls i brutícia. Perquè d'aquesta mena d'escòria són els cossos que apareixen a les bosses: miserables sense esmena. A diferència de l'assassí de Bèlgica, que mata dones i les llença en estat de putrefacció, el nostre manté les restes ben conservades. Es pot deduir que les reserva en un congelador o cambra frigorífica, i que aquesta no ha estat descoberta en els escorcolls que la policia ha fet pel veïnat. És una dada més a favor de la llestesa d'aquest home.

No sé per què m'ha fet un salt el cor, quan el full de diari s'ha estampat contra la meva finestra. No sabia si prendre-m'ho com un avís o com una amenaça, i podrien ser totes dues coses juntes. Perquè jo visc al carrer de l'Espasa, i més d'una vegada m'ha semblat que tenia l'espasa penjada d'un fil sobre el cap, com el cèlebre Dàmocles. De totes maneres m'agrada sentir-me així, estimulat per les circumstàncies; diria que visc al límit de les sensacions, entre l'espasa i la paret, i no sols pel nom del carrer. Fins ara me n'he sortit amb èxit, ¿per què hauria de ser diferent? Les meves classes d'estètica són brillants, i les meves aficions m'enardeixen com un glop de xartrès.

Em preparo, doncs, un bon cafè *blue mountain* amb xartrès. El mestral fa que la gent es quedi tancada

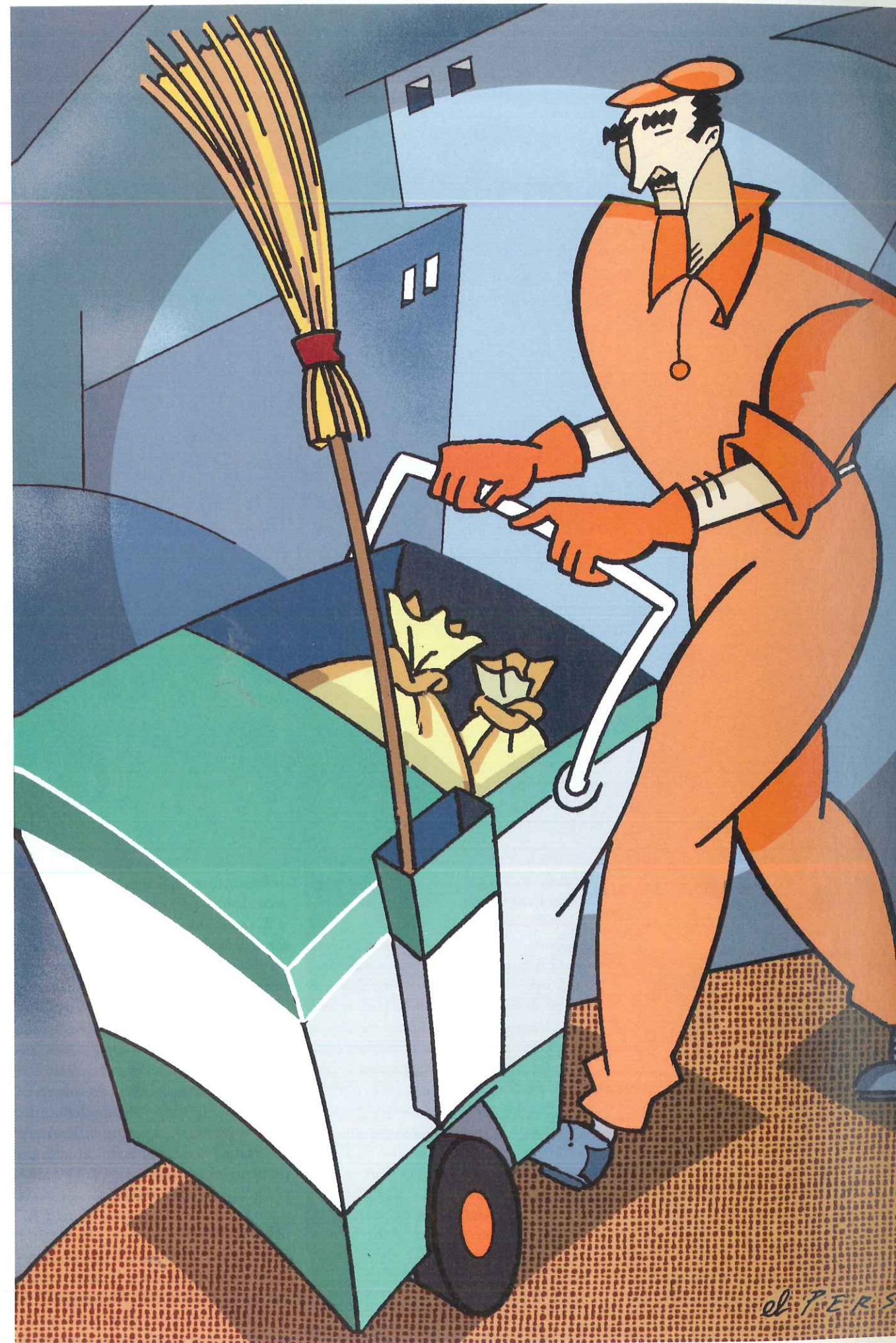
EL CONTE

Aquest assassí actua amb una tècnica admirable, i del crim en fa un art

a casa com els cargols en secada. En la distància el paisatge es retalla i sembla més proper. L'aire es torna malva, passarà a l'anyil i farem el tomb del vespre. Com cada dia. La monotonia és irresistible, però la imaginació em salva de la rutina.

Obro el congelador i en trec un braç, una cama i els quatre cors, que he reservat per al final. Lligo la bossa com sempre, no fos cas que em prenguessin per un altre. Els experts tenen molt en compte si les bosses estan lligades d'una o altra manera. Pesa. L'amago al carretó blanc i verd d'escombriaire. A punta de fosc em maquillo; em faig les celles gruixudes i fosques, les patilles, m'enganxo un bigoti, em poso l'uniforme color butà i la gorra i passo per qualsevol marroquí que arreplega els últims papers i burilles del dia. Sóc amant de l'ordre i de la neteja com pocs. Un purificat, em diuen; sé que volen dir un perepunyetes, però és perquè els companys d'universitat em saben superior i no em poden arribar ni a la sola de la sabata.

Deixo la bossa a la plaça del Sagrat Cor, al costat de les escombraries de la parròquia. Si el full de diari no hagués volat fins a la meva finestra per culpa del mestral, potser m'hauria esperat més dies, però penso que s'han de saber interpretar els senyals. Si trigo, em poden sortir imitadors, perquè l'obra ben feta sempre suscita enveges. O bé em poden investigar per sorpresa i trencar de manera desagradable l'harmonia i l'equilibri que he aconseguit. Així, avui ja completo el cicle i tot resulta perfecte. He guanyat de nou, ara amb un pòquer de cors.

Informació

El tro es va sentir a prop i va fer somoure el poliedre d'informació, amb la lletra I al capdamunt, però encara no plovia. Flora va mirar el cel, intranquil·la. De sobte el parc s'havia buidat i el vent arrencava fulles que xocaven contra el poliedre i es barrejaven amb remolins de pols. Només eren les quatre, però s'havia fet fosc a causa de l'espessa nuvolada de llevant.

El poliedre, de plàstic transparent amb acabats d'acer, disposava d'aire condicionat i semblava una bombolla gegantina; contenia, a més de Flora, piles ben arreglades de fulls turístics, guies, plànols i llibres d'interès local.

La primera gota va petar, forta, contra un costat del poliedre. La pluja venia de cantó. Gotes grosses fixaven la pols i barrejaven les olors de vegetació, terra mollta i salabror humida del vent de mar. Flora, per primera vegada, va sentir inquietud; mirava els arbres i li semblava que algú s'hi amagava darrere. No s'hauria pensat mai que un grup d'arbres pogués resultar tan amenaçador. Ella, dins del poliedre, quedava a la vista de... ¿qui? Ara reconeixia que la seva figura dins de la bombolla era massa evident; es sentia sola allà dins, desamparada. I el que era pitjor: el poliedre brillava, incitava a mirar dins, mostrava Flora empreso-

nada, il·luminada, exposada, indefensa. Va saber que era vulnerable i se li va fer un nus d'angoixa al cor.

És clar que podia sortir quan volgués. Obrir i tancar la porta era cosa de segons. Però estava, ¿com ho podria dir?, paralitzada. Aquella tarda havia començat amb sol; Flora repartia els fulls que li demanaven els turistes, però no havia tingut temps de treure nou material de les capses de cartró de sota el taulell i d'endreçar les piles quan es va adonar que el parc era desert, fosc, i ella, dins del poliedre, representava una invitació lluminosa. Invitació, ¿a què?

Mai havia tingut aquella sensació estranya, ¿per què llavors? Sempre havia treballat de gust allà dins; escoltava música, atenia els visitants, es distreia amb la gent, els ciclistes, els ocells. Considerava el poliedre no com una gàbia, que era el que podia semblar, sinó com una joguina; ella, infantil, entrava dins de la casa de nines, tota de vidre, i allà res no li podia fer mal. Però de sobte tota la seguretat desapareixia i el conjunt es tornava amenaçador. Sobretot l'espantava la falta de gent. ¿Per què havien marxat?

Ara la pluja queia a raig i entelava les cares transparents del poliedre. Era pitjor, perquè Flora no veia bé el seu entorn i ombres i clarors li feien l'efecte de figures sense cara que s'acosta-

EL CONTE

ven i marxaven. Fantasmes. Va començar a tremolar. Un tro més fort va somoure el terra i el poliedre. Es va adonar que el vent xiulava a través d'alguna esclatxa de la seva bombolla, i es va estremir. No es podia amagar. Fes el que fes sempre quedava a la vista. Era una llepolia en un aparador, i per un moment li va semblar que anava despullada.

Llavors va sentir les rascades contra el plàstic. Un gos, va pensar, però venien de dalt, on un gos no arribava. Una branca arrencada, es va dir, però el vent se l'hauria endut. Les rascades es feien rítmiques, però el cor de Flora perdia el ritme. Va començar a suar i la suor se li tornava freda; es va arraulir a terra, sota el taulell, entre les capsas de cartró que contenien el material. El vent ja xiulava per altres esclatxes i Flora començava a sentir gotes de pluja al braç. Una ombra es va acostar, va fregar la paret de plàstic per mirar dins del poliedre i es va retirar. ¿Qui vigilava la presa?

Primer es va desmuntar la part superior del poliedre, una cara mal ajustada que el vent es va endur. La força de la tempesta, introduïda a la cabina en canal, va provocar els sotrats que, a poc a poc, van descalçar el poliedre i se'l va endur enlaire com una bombolla, mentre es desbarataven la resta de cares i les subjeccions d'acer. Els

Va començar a suar i la suor se li tornava freda; es va arraulir a terra, sota el taulell, entre les capsas de cartró que contenien el material.

fullets, plànols i llibres van volar entre els arbres fins que la pluja els va estovar.

Flora plorava entre convulsions, i pluja i llàgrimes es fonien a la seva cara. Tenia les ungles clavades als palmells de les mans i els braços garrotats sobre el pit. Dues ombres fosques i borroses van agafar la noia i se la van emportar. Ella sentia que flotava en l'aire, com la casa de nines desfeta, però estava desmaiada.

—Ja es desperta—va sentir que deia algú al seu costat. Flora es va veure en un llit que semblava d'hospital. Li feien mal els braços i se'ls notava encarcerats, amb una estranya opressió al pit.

—Flora, ja ha passat tot. Ara prova d'obrir les mans.

Va provar d'obeir però feia mal. A poc a poc ho va aconseguir. Els dits, les mans, els braços. Va notar com algú estirava un objecte que ella premia fort contra el pit. Era la lletra I, la d'informació; una lletra de plàstic blau reforçada amb vores d'acer. Li van dir que un home que feia fúting en la tempesta l'havia trobada entre els arbres gràcies al seu gos, que el va avisar. Flora desmaiada, aferrada a la lletra I, de tal manera que no li van poder treure per por de trencar-li els dits. Flora no va saber que la lletra portava senyals de sang al capdamunt, i que la sang no era seva ni l'havia esborrat la pluja.

Era de nit, per tant, l'obra quedava descartada. Tampoc passaven vehicles, ni els de la botiga de música provaven altaveus. Sorolls greus, somorts, acompanyaven un lleuger moviment del terra

'Cum resurget creatura'

Als descobridors de la Cova de Tarragona

Quan es va acabar la sessió de diapositives sobre la cova subterrània començava a ploure. Ja convenia, perquè la primavera es presentava eixuta. Es desplegaven els primers paraigües i se sentia l'agradable olor de la terra humida. La veritat era que tothom respirava, alleujat, després d'haver vist les cavitats i els llacs que els espeleòlegs trepitjaven per primera vegada. L'ambient opressiu de coves, galeries i sifons, que semblava esclafar homes i dones sota una massa de pedra considerable, havia posat un nus a la gola dels espectadors.

Però les exploracions no s'havien acabat. La ciutat reposava sobre coves immenses, amb l'aigua adormida des de temps immemorials, quan la força d'estranyes turbulències havia foradat la pedra formant passadissos circulars. Fins on? No ho sabia ningú i aquell era el repte més atractiu per als científics.

Jaume Rius se sentia intranquil. Havia preguntat als conferenciants: "¿Hi ha senyals de vida, a la cova?" "No, per ara no n'hem trobat." "Però, n'hi podria haver?" "Home, no sabem què falta per descobrir." "¿Hi ha altres obertures, a més de l'entrada tan estreta?" "Tampoc no ho sabem, perquè no ha estat explorada tota, ja ho hem dit."

Jaume Rius va callar, amb el cor encogit. De

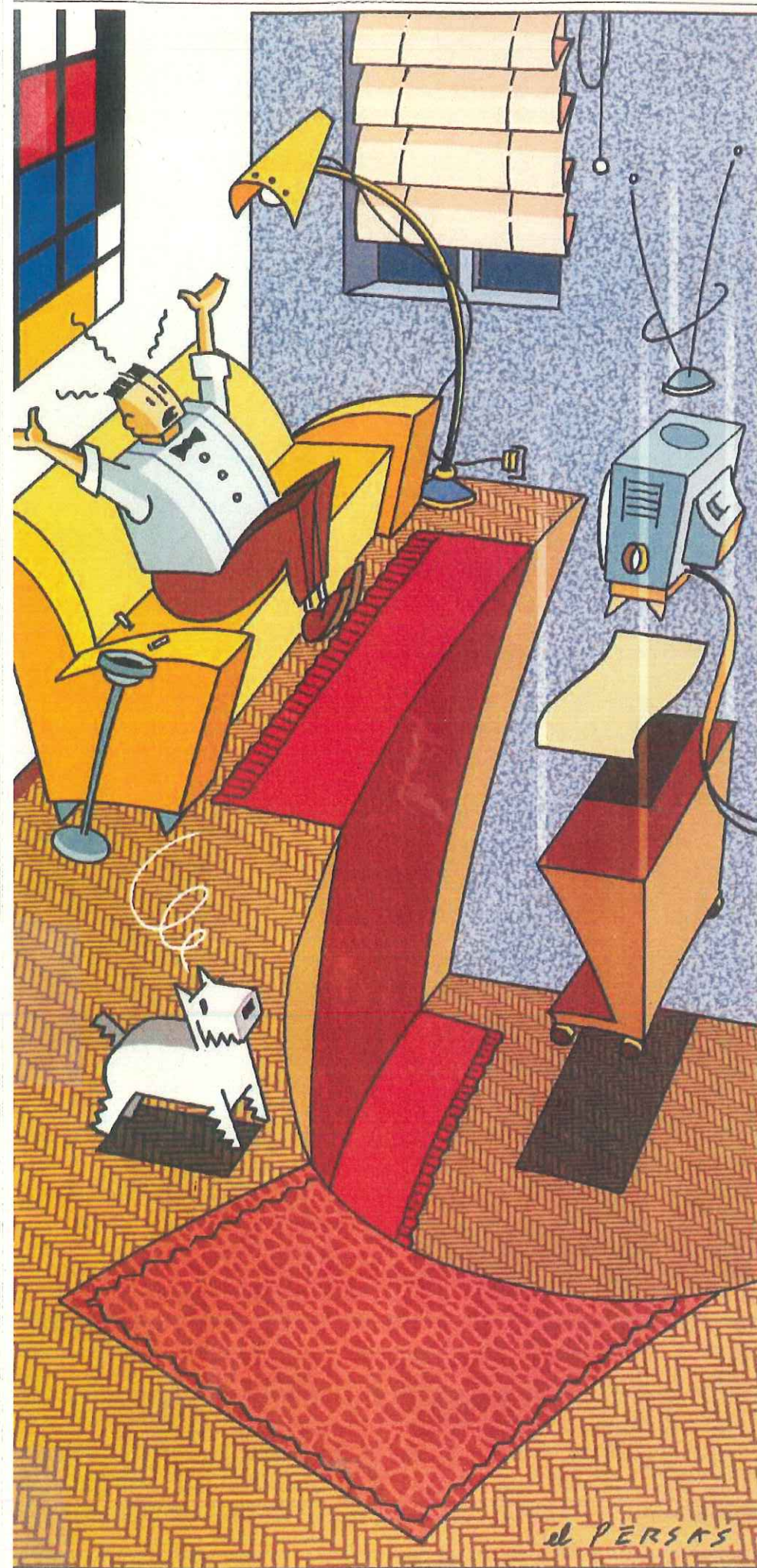
tota la vida que tenia tendència a caure i a enfonsar-se, i el descobriment de la cova l'havia neguitjat d'allò més. Forat que hi havia, l'atrapava ell, i ja s'havia trencat més d'un os relliscant en el buit. Una temporada havia decidit viure sota terra, als laberints de la Part Alta, on ja no pogué anar més avall. I ara que havia sortit, descobrir que tot el subsòl de Tarragona era una cavitat sense límits. Jaume Rius tremolava i no es fixava en la pluja que li queia sobre: mirava de no trepitjar cap reixa de claveguera, boca de regar o superfície d'obra coberta de planxes o taulons. Ja era difícil, ja; per això, a pesar de conèixer els carrers pam a pam, anava amb peus de plom, cosa que li donava una aparença estranya.

Ell vivia a la plaça de la Font i tot havia anat bé fins que van construir-hi el pàrquing. Ara havia d'evitar passar pel mig, perquè hauria estat un risc massa gran. Mentre tornava de veure les diapositives, ja de nit, pensava en el pou medieval de la plaça. I si el pou comunicava amb la cova? ¿Quantes sortides podia tenir la cova subterrània? I el que era pitjor, ¿quines cases tapaven les sortides? Jaume Rius es retorçava les mans angoixat, i una suor freda li corria per la pell, com fosa amb la pluja.

La reflexió que es feia era aquesta: "Si hi ha vida, que segur que n'hi ha, aquesta vida regular: a mesura que els espeleòlegs avancen, fins al punt que se sentirà acorralada, amenaçada; llavors els resultats seran imprevisibles." Ho veia clar con la llum del dia i, per contrast, el seu pessimisme creixia fosc.

Ell vivia en una planta baixa i l'aparellador l'havia assegurat que el subsòl era compacte, sense buits. Havia suportat les obres del pàrquing amb inquietud però sense alarma. Ara, assegut al seu sofà, ja no estava tan segur que tots els moviments detectats al terra fossin només de les obres.

Es va servir un gotet de *chartreuse*, per entonar-se i refer-se de la mullena. I van començar les vi-

Olga Xirinacs

bracions. Era de nit, per tant, l'obra quedava descartada. Tampoc no passaven vehicles, ni els de la botiga de música provaven altaveus. Sorolls greus, somorts, acompanyaven un lleuger moviment del terra, i Jaume Rius va clavar els dits al sofà, sense poder reaccionar, cregut que els malsons començaven. Fins llavors, a sota terra no s'havia topat amb ningú, perquè tot eren vells refugis abandonats. Però ara seria diferent, grandios, salvatge, profundíssim. Si alguna cosa hi havia al llac, Jaume Rius era l'home predestinat a trobar-la; ell ho sabia i ho acceptava fatalista. Era la seva filosofia de vida.

Primer es va esquarterar el bocí de terra on hi tenia la tele, que es va enfonsar. Després va ser el bufet, seguit de la butaca i de la taula del menjador. Finalment el sofà, on Jaume Rius s'aferrava amb els dits enravenats.

Va obrir els ulls molt més tard, en una claror difusa groc pàl·lid. Encara seia al sofà, però en una cova buida, eixuta, rodona com un túnel i amb un grau d'humitat acceptable. Una boira gelatinosa s'estirava i es condensava al seu davant i Jaume Rius hi va endevinar una forma de vida primària. En la mitja claror, la forma assajava cares i gestos, com quan algú prova de fer ombres xineses a la paret. A Jaume Rius li van venir unes ganes de riure incontinents i es va deixar anar en rialles convulsives fins acabar plorant, rendit. La boira aquella se li va posar al front i li va cixugar les llàgrimes.

Va veure la butaca, la tele i la taula. No era sota de casa seva, segur, perquè a la roca immensa no hi havia forats ni esclatxes verticals. Algú, potser la criatura elàstica, li havia acostat una caixa de maduixes que portava el nom de la fruiteria de la plaça, un cistell de pa i una pila de revistes. Hi havia sortida, doncs. I una energia considerable i desconeguda que dominava la cova. Llavors Jaume Rius va tornar a riure però de gust. A poc a poc, les seves tensions i terrors van desaparèixer i es va adormir, confiat.

El nen degollat

Es va fixar, cosa que no feia mai, en la filera de ganivets que brillaven a l'aparador de la botiga, encesos per l'últim sol de la tarda

L'escriptor acabava l'explicació: –...i l'última cosa que he retallat dels diaris és una notícia del Japó, on la població està espantada perquè han trobat degollat un nen.

–Que guai! –va exclamar Boris, des d'una taula del mig.

Altres alumnes van riure, no se sabia si de l'exclamació de Boris o de la notícia del Japó.

L'escriptor se'ls va mirar amb un punt d'ironia als ulls. El "guai!" del noi no era perquè sí. Havien parlat de Nosferatu, i tothom sabia que Nosferatu no podia morir mai, per raons antropològiques i per raons literàries. El No-Mort es propagava i creixia amb la població mundial; i es multiplicava en l'obra d'escriptors i gent de cinema. Des de la fascinant imatge del Nosferatu de Murnau fins al d'Herzog, s'infiltrava en els somnis i els alimentava com un sediment vaporós. La sang sempre atreïa, i l'escriptor ho sabia. El nen degollat no tenia res a veure amb Nosferatu, però formava part de la resposta de l'autor a una pregunta escolar concreta i repetida: "¿En què es basa vostè per escriure els seus contes?"

Boris, el noi que va dir "guai", va plegar com cada dia. Llibres, motxilla, quedar amb la colla al pub –era divendres– i cap a casa. Vivia als defores, en una zona de xalets vorejats de pins, i havia d'agafar l'autobús, al final del carrer de la ferreteria. Aquella tarda es va fixar, cosa que no feia mai, en la filera de ganivets –en faltava un– que brillaven a l'aparador de la botiga, encesos per l'últim sol de la tarda. Li va semblar que el tall lluent dels ganivets era una boca que somreïa: tot de dents

esmolades a punt de... què? Sense voler va pensar dues coses que havia dit l'escriptor: el nen degollat i Nosferatu. Ara, davant dels ganivets de la botiga va repetir "que guai!", però no va associar de cap manera les dues figures.

Es va notar un calfred i va mirar si tenia algú al darrere. Per un moment va sentir por i va pensar que un ganivet d'aquells li podia servir per defensar-se si l'atacaven. Es va regirar les butxaques per veure si portava prou diners. Els ganivets ara brillaven de forma amenaçadora. Boris no sabia si tenia por perquè al Japó havien degollat un nen o perquè Nosferatu podia ser a prop. Allà plantat davant de l'aparador es va dir que era ben ruc, perquè amb tants còmics violents com llegia i amb les sèries de la tele, mai se li havia acudit comprar un ganivet per a defensa. I més ruc encara, perquè el Japó era ben lluny i Nosferatu no existia. S'havia entretingut massa. Va passar de llarg sense comprar-se el ganivet.

El sol ja es ponia darrere els pins quan l'autobús va deixar Boris al camí, entre el bosc espès que portava al xalet. Les ombres eren blaves tirant a morades i començaven a sortir els primers rats penats, que allà eren de bona mida. Es va notar un calfred a l'esquena i un alè glaçat a les orelles, com el pas d'una ala freda. Hi havia un silenci estrany: ni gossos ni segadores de gespa. A casa seva no hi eren. Va anar-se a buscar la *mousse* de xocolata i va trobar un avís a la porta de la nevera "Vine a Les Moreres de seguida que arribis." Es veu que l'havien esperat, i ell badant a l'aparador de la ferreteria. Es va menjar la *mousse* i va agafar la bicicleta fins a Les Moreres. Allà hi havia un

EL CONTE

Olga Xirinacs

quants veïns davant de la porta. Feien cares llargues. La seva mare el va portar a part i li va dir amb els ulls plens de llàgrimes i el dit als llavis:

—Xsst... han trobat mort el petit dels Vidal. On eres?

—Mort, com?

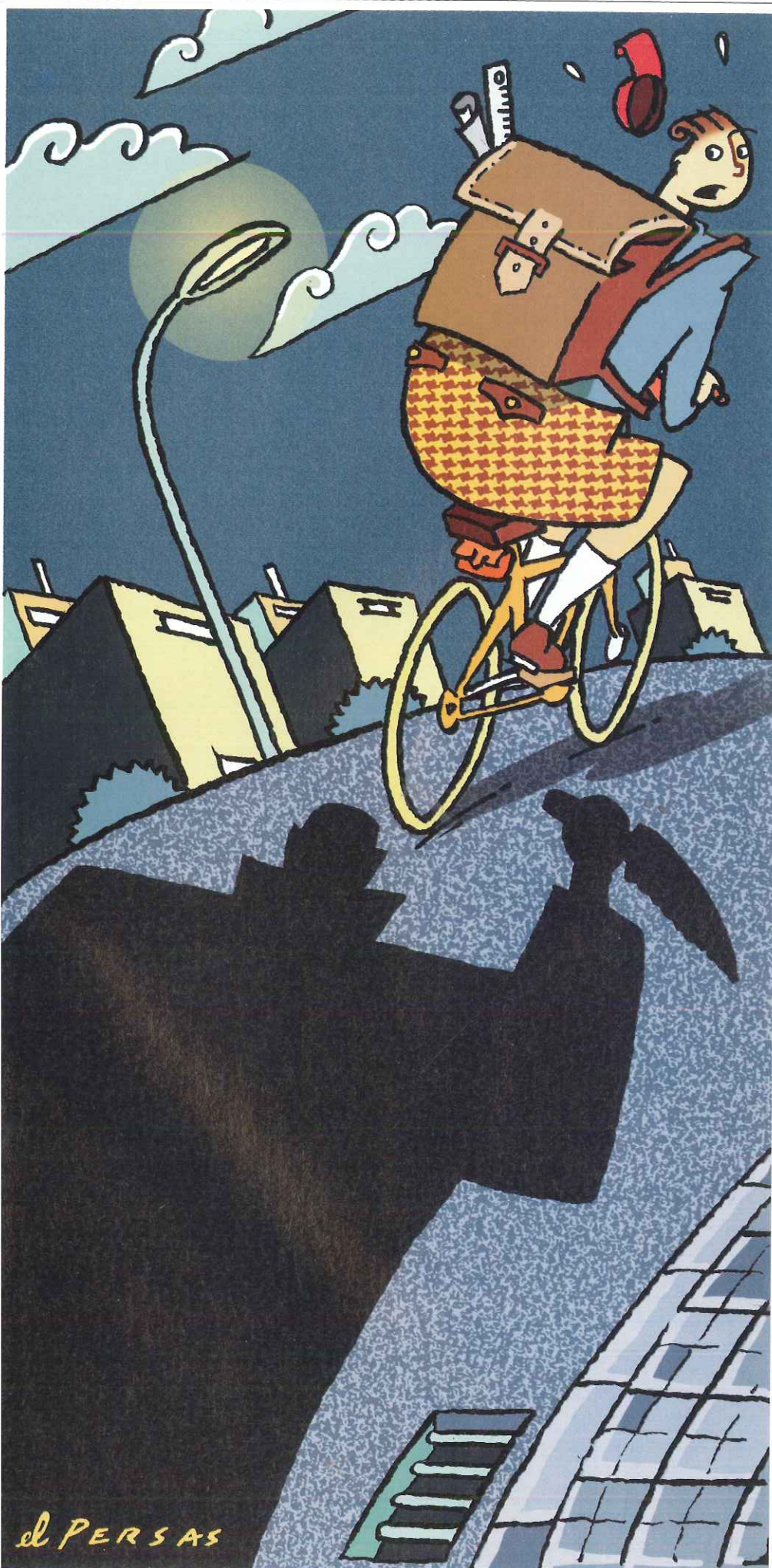
—Degollat, i el seu gos també. Nosaltres fem companyia als pares però ara hi ha la policia a dins. Els dos nois Vidal vindran a sopar a casa.

—Qui ho ha fet?

—No ho saben. El nen era al seu llit... blanc com la cera, com si... hagués perdut la sang —la mare abraçava Boris més fort, i plorava.

Aquella mateixa tarda, l'escriptor passava per davant de la ferreteria, on la filera de ganivets brillava al sol amb reflexos vermells. Va notar que en faltava un. Va pensar en els ullals de Nosferatu, rient d'imaginar-se Nosferatu al dentista per un ullal perdut. Va ser en aquell moment precís que associà el nen japonès degollat amb el vampir: un vampir podia arribar a degollar si havia perdut els ullals. El tall evitava la mossegada, i la sang s'obtenia igualment. Hauria d'assabentar-se si al nen del Japó l'havien, diguem-ne, succionat o no. Si la seva sang havia estat "aprofitada". Visitaria l'ambaixada per demanar dades.

Aquella era una teoria interessant: el vampir que no podia mossegar i que es valia d'eines per procurar-se l'aliment. Pensava que podia lligar els dos temes en un conte, i somreia, divertit, mentre el sol es ponia i a l'aparador els ganivets ja no brillaven com si fossin de foc. Va recordar el noi de l'escola —Boris, es deia?— i va repetir en veu baixa el que ell havia dit: "Que guai!"

Tarda de platja

De sobte ho va notar. La seva mà topava amb alguna cosa freda, i la va enretirar bruscament. Però hi va tornar. ¿Què li podia passar, ja?

Eulàlia remenava la sorra amb la mà. La sorra era eixuta, fina i tèbia, i donava bo d'escampar-la suaument, omplir-se'n el puny i deixar-la lliscar a poc a poc. La mà altra vegada a l'arena, més avall, fins a trobar la primera resistència de sorra humida, per tornar després a l'escalfor superficial.

Bocaterrosa sobre la gran tovallola, Eulàlia es deixava emportar per les veus del seu voltant i per l'aire càlid; per la remor de les ones a penes trencades a la platja i per una barreja d'olors dominada per la salabor del mar i la resina dels pins propers. Gairebé no se sentia el cos. Flotava, i va pensar que potser allò ja s'assemblava al cel. Per fi, va fer un sospir de satisfacció i el sol de mitja tarda li va semblar una carícia a la pell.

Eulàlia feia temps que buscava el cel i no el trobava. Tot el contrari. Estava segura d'haver viscut a l'infern. Amb els ulls clucs, repassava imatges de la seva vida i li semblaven figures monstruoses, però ja no li causaven dolor. Per primera vegada era lliure; ara tenien més força per a ella el sol, l'aire i les olors i, sobretot, començar a viure el que tant havia esperat.

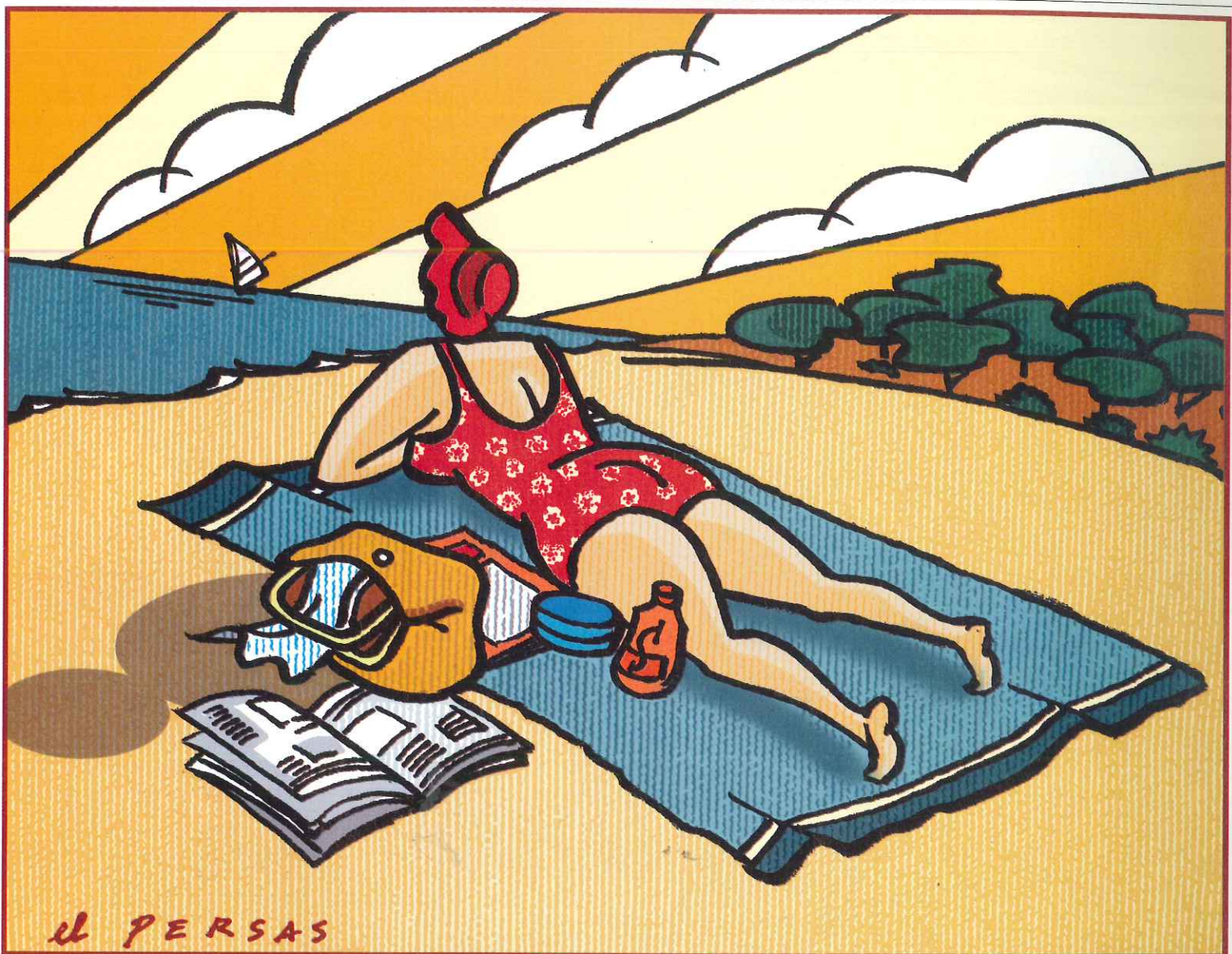
Enyorava tres coses: la preciosa casa on havia nascut, el jardí on jugava de petita i on somiava de

noia, i el fill que havia tingut. La casa la van haver de deixar pel fracàs dels negocis del pare, els somnis de noia es van ofegar amb les pallisses del marit, i el fill era ingressat en un centre de paralítics cerebrals. Eulàlia, sola, havia acabat vivint en una pensió fosca, en una habitació del darrere, de cara a un celobert pudent. Tenia dret a cuina, i un dia se li va encendre l'oli de la paella, la va esquitxar i li va desfigurar un part de la cara i el coll. Una tonada amarga li pujava del cor i li recordava els tangos més tristos, i també un d'irònic que parlava d'un pobre home coix, manc, tísic i geperut a qui passaven totes les desgràcies. Si de noia havia rigut cantant-lo, de gran l'havia plorat de sobres. Però ara tot quedava enrere, per sort.

Eulàlia s'anava endormiscant sobre la tovallola flonja. Amb els diners aconseguits en una suplència de netejar lavabos en un gran hotel, s'havia comprat una bona tovallola, una crema solar de qualitat, un vestit de bany senzill i les pastilles. La tovallola i la crema eren carícies per al seu cos. Les pastilles, per a l'esperit. Si jeia bocaterrosa era perquè ningú li veïés les cicatrius de la cara. D'esquena encara era bonica i ben formada. Una de tantes persones que jeuen a la sorra de les platges de tot arreu i no es fan estranyes.

El sol anava baixant i les ombres es tornaven

EL CONTE

EST. MONTAÑA S.C.

d'un dolç blau cel; les veus minvaven i algú preparava el sopar sota els pins. Dels *chiringuitos* arribava olor de sardines a la brasa. Mentre remenava d'esma la sorra amb la mà, havia anat fent forat avall, traspasant la primera capa humida. Com quan feia pous i volia trobar l'aigua a sota de tot. El seu nen no podria fer mai pous a l'arena amb la pala ni omplir-los amb la galledeta. A Eulàlia li va rodar una llàgrima avall, i això que ja s'adormia.

De sobte ho va notar. La seva mà topava amb alguna cosa freda, i la va enretirar bruscament. Però hi va tornar. Què li podia passar, ja? Va enfondir més el forat i va provar d'eixamplar-lo, sense alçar-se, perquè el seu cos estava bé allà estirat. La cosa no es movia; la va resseguir i, si es va esgarriar tant, va ser perquè aquell tacte era alhora repel·lent i familiar: tocava una mà. Va reconèixer un dit, un altre dit i tota la mà, però hauria hagut de fer massa força per excavar al voltant i descobrir el braç sencer. I Eulàlia ja no podia més. Les pastilles acomplien l'efecte dins del seu organisme. La mort dominava la vida.

Els vigilants de nit la van trobar estirada, encara tèbia del sol de tarda, però ja encarcerada, i amb mig braç enfonsat a la sorra. Per girar-la havien de treure aquell braç, però se'ls resistia. Com

qui prova d'arrencar amb les mans un arbust ben arrelat, i no pot. Llavors van ser els vigilants els que es van esgarriar. Perquè, quan enfondien al voltant del braç d'Eulàlia, es van trobar que agafava una altra mà, rígida i pàl·lida.

Abans de morir, pensant que per fi trobava el cel tan esperat, Eulàlia es va sentir atrapada per una mà que podia sortir de l'infern que tant havia temut i on tant havia plorat. En el seu últim pensament, potser ja tèrbol per l'efecte narcòtic i letal de les pastilles, s'ajuntaven un desig poderós de volar amunt i un terror infinit de ser estirada avall.

Quan els vigilants van poder desfer les dues mans aferrades, van desenterrar el cadàver sepultat a la sorra. Era recent, d'un home nu, jove, amb una bossa de plàstic lligada al cap. El qui ho havia fet tenia intenció que fos descobert, perquè la marea o les màquines l'haurien remogut aviat!

La gent que encara ronsejava o que sopava als pins s'hi va anar acostant amb el renou, i quan van saber la doble mort alguna cosa se'ls va glaçar al fons dels ulls. Una barreja de por i de compassió. Una cosa era ben certa: la mort sempre demana més. En canvi, per a Eulàlia, el cel havia començat allà.

Voracitat

La professora d'història contemporània ja acabava l'explicació i somreia. Estava segura de l'efecte d'aquell lloc sobre els visitants. Els assistents al curs de la Universitat d'Estiu callaven, impressionats per l'entorn. Eren en una cripta llòbrega i humida, on l'única claror, a penes un raig de llum bruta, venia d'una petita lluern circular situada sobre la tomba d'un cònsol britànic. La resta de la llarga estança era tenebrosa, i al final s'endevinava una excavació inacabada, un túnel que es perdia entre enderroc.

—Aquí, en aquest oblit imperdonable, descansen els nostres herois, els que ens van defensar en la lluita per la independència. Ja ho poden veure: cap nom, cap inscripció. Un sacrifici anònim. Aquesta és una de les lliçons del comportament humà i de la inutilitat de les guerres—, va sentenciar la professora mentre enfocava de nou la llanterna sobre un pegat de ciment gris rosegat pel temps. Era una sepultura que recollia les restes dels defensors, desplaçades del Camp de Mart i completament oblidades pels ciutadans ingrats.

L'ambient era opressiu, els deu components del grup enraonaven en veu baixa. Observaven el detall de les altres sepultures: Nora, la dona de trenta-sis anys amb una làpida de roses esculpides; mariners, comerciants, grumets, residents estrangers. Eren al cementiri dels anglesos, conegut a la ciutat com Fossar dels Jans, o dels estrangers. Ja feia deu anys que no hi enterraven ningú.

Ramir Ollé, que duia una petita llanterna, va voler inspeccionar la boca d'un túnel que es veia al final de la cripta. Trepitjava amb aprensió engrunes de terra, es treia amb fàstic les teranyines que se li enredaven a les celles, i es va sobresaltar quan

**Amb precaució
es va agenollar
sobre el sòl humit
i va posar l'orella
a terra.**

**El cementiri era
gairebé sobre
el mar. L'aigua,
doncs, havia de
ser del mar que
envestia les coves
d'aquell sector
de la costa. En
aquell moment
va sentir una
picada dolorosa**

un vol de papallones negres se li va posar a la cara i als braços. El contacte aspre era repulsiu, i les papallones s'havien alçat esverades i atretes pel raig de llum sobtada. Però Ramir era tenaç i volia saber on portava el passadís.

Veia el seu grup a contrallum. Uns enraonaven vora l'entrada i altres examinaven les làpides i les retrataven. Ramir va pensar que encara tenia temps d'explorar, i es va endinsar al túnel. Li va semblar que sentia remor d'aigua sota els peus i es va aturar. Era un remor sorda, de fúria continguda. D'on venia?

Amb precaució es va agenollar sobre el sòl humit i va posar l'orella a terra. El cementiri era gairebé sobre el mar. L'aigua, doncs, havia de ser del mar que investia les coves d'aquell sector de costa. En aquell moment va sentir una picada dolorosa sota l'orella que tenia a terra, i es va alçar amb vivesa, espantat. Podia ser un escorpió, i llavors ja estava llest. Es va tocar el coll amb la mà i en va treure un petit escarabat que s'havia aferrat a la pell. L'enfocà amb la llanterna: no era un escorpió, i Ramir va respirar, alleujat.

Com que sentia l'aigua a prop, es va pensar que hi devia haver algun forat o escletxa que portava directament a mar. En aquell indret les ones batten amb força les roques verdoses d'algues. Ho havien vist mentre passejaven el dia abans, i la mar espantava, perquè la roca era tallada en vertical i l'escuma bramava dins de les coves amb un ressò espantós. Qui caigués per allà, feina rai.

S'allunyava del reixat d'entrada, i les figures del grup d'història es feien més petites, però Ramir volia descobrir l'escletxa. Havia sentit parlar de contrabandistes en aquells indrets, i aquell era un bon amagatall si es disposava de submarinistes experts. Fins i tot s'hi havia comès un crim no feia gaires anys. Una noia que investigava les sepultu-

res hi va morir, però a la ciutat ningú semblava saber-ne res. Ramir sentia una curiositat més forta cada vegada.

Lavors es va notar aquell dolor als peus, que li pujava lentament per les cames, mossegant-lo. Era insofrible i va gemegar, espantat. Es va enfocar als peus la petita llanterna i els ulls li fugien del cap: una densa capa d'escarabats com el que s'havia tret del coll l'anava cobrint. Va provar d'espolsar-se'ls i no podia. Intentà refregar-se les cames amb grapat de aquella terra blana i fosca, i en queia algun, però estaven aferrats com papafres i se li enfilaven pel cos.

Es va tirar a terra, rebotant-se de dolor i de sorpresa en la foscor. Va fer quatre crits apagats, i va girar els ulls vidriosos cap al grup, alçant inútilment un braç per demanar auxili. El grup d'història contemporània va respirar amb satisfacció quan va tornar a veure la llum del sol. Els companys es van pensar que Ramir ja havia sortit de la cripta i que devia prendre el sol després de l'ofec d'aquella visita, i la professora va tancar el reixat amb una clau de ferro de mida considerable.

Quan el van trobar, el van reconèixer només per la roba. Havia estat devorat per un exèrcit de *necrobia ruficollis*, l'escarabat voraç, eficaç i potent que rosega els morts de poc, i pel que semblava els vius també. Feia pocs anys n'hi havia hagut una invasió. Sortien dels cementiris i es ficaven a les cases, amb gran esgarifança de la gent, que n'havien trobat a dins de les neveres i tot.

¿Potser hivernaven a la cripta del cementiri dels Jans? La curiositat de Ramir Ollé els havia pertorbat i ell en va ser la víctima, indefens, allunyat del grup protector. En saber la notícia, la professora va somriure d'amagat: coneixia l'efecte del lloc sobre els visitants.

L'última bossa

Olga Xirinacs

Noè Ortega, la seva dona, Sara, i el germà de Sara, David, van sortir després de dinar amb la furgoneta. Volien recollir quatre mobles de la tia de Noè, Isabel, que s'havia mort feia un mes, sola i amargada, com havia viscut sempre. Van prendre la nena, Judit, d'onze anys, perquè s'entretingués amb les capses de medalles i bijuteria que Isabel havia acumulat amb els anys d'obsessiva soltereria pictosa. Després havien de tornar la clau a la casa de finques, i tota la memòria de la tia s'hauria acabat.

El sol entrava a raig llarg sobre la pols del pis, il·luminant retrats de Papes, marededéus en urnes, santcristos jacents i flors de roba en gerros de porcellana. Noè i David van començar a buidar prestatges i tauletes. Sara remenava piles de roba i caixes de fils, perquè Isabel havia estat modista. Judit seia a terra entre una estesa de capses de botons, collarets, rosaris i figuretes de porcellana. La pols pujava en remolins, com encens d'olor aspra per a una cerimònia de profanació.

Els mobles que buidaven els deixaven al replà de l'escala, per baixar-los alhora. Sara feia piles de roba aprofitable. Allà hi havia els vestits de tota una vida, des d'alegres sedes dels anys vint, mig consumides, fins a pesats abrics amb pells arnades, amb olor de càmfora. Regirant butxaques i folres, Sara va palpar objectes estranys. Va agafar les estisores per descosir els folres i va trobar les bosses. Eren bosses de seda, tan fràgils que s'esfilagarsaven al tacte. Contenien flocs de cabells, pell de serp i petites creus de fusta vermelles. El vermell podia ser tinta, però Sara va pensar que era sang, pel to enfosquit. A cada bossa, i n'hi havia tres, un paper cargolat portava un es-

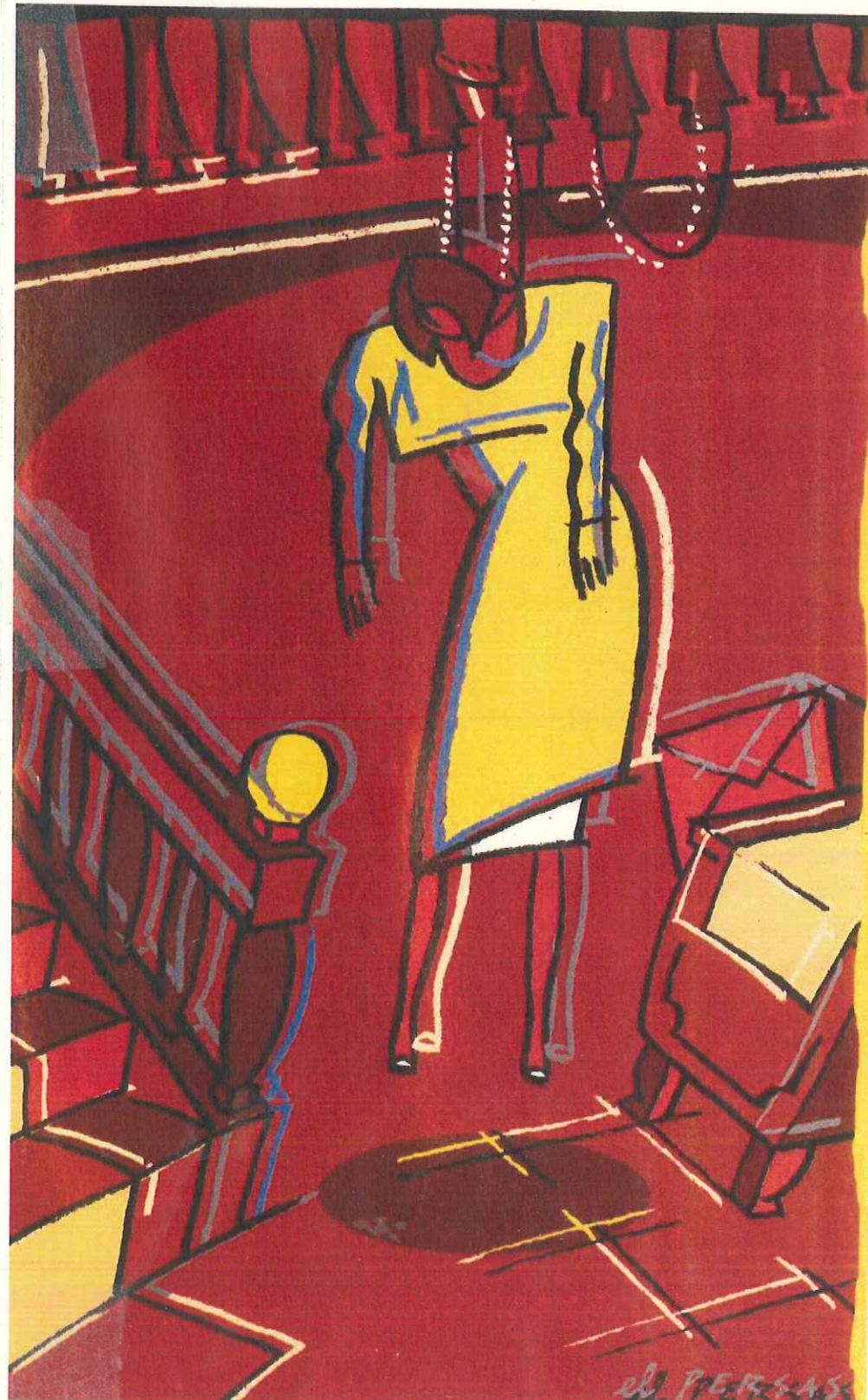
crit amb lletra menuda. Va provar de llegir-los; era lletra antiga, de tinta esvaïda. El primer deia això: "Cabells de M.R. Preparat el desembre de 1932." A sota, afegit, continuava: "Va fer efecte el febrer de 1933." El segon portava les inicials I.R., i era del 1945. El tercer, del 52. Tots, pel que s'hi deia, havien fet efecte.

"Bruixa, més que bruixa", va dir Sara en veu baixa. Li va semblar que el sol s'apagava, però devia ser un núvol; i que els dits li cremaven, però devia ser aprensió. No va parar fins a haver descosit els folres de tota la roba que va trobar. Els homes havien baixat a fer una cervesa i encara sentia la nena com remenava collarets. Tenia temps i les va trobar. Als abrics més nous, en bosses de pisana, ben cosides. Els escrits feien referència a M.R.E., i l'afegit d'acompliment portava data del 1990. Sara va fer un esforç de memòria i va recordar una Maria Rosa Esplugues, amiga de la família, morta d'accident el maig del noranta. Li van venir esgarriances, com si un aire glaçat pugés del fons de l'armari.

No gosava obrir l'última bossa; les mans li tremolaven, però calia saber. Els dits li suaven fred en llegir: "S.R."; no hi havia data d'acompliment. El floc de cabells... ¿com l'havia aconseguit, la bruixa?; a la perruqueria, on coincidien Isabel i Sara. Perquè ara Sara ja estava convençuda que anava per ella: Sara Romeu. I la sang? Com un llampec, Sara va recordar antigues converses, on la tia, amb els ulls encesos de fanatisme, deia que havia arribat a escriure promesses i vots religiosos amb sang de les seves venes, de talls petits que es feia als canells. Se n'havien rigut, però ara ho trobava angoixós. "¿Bruixa! Has fet servir la teva sang per forçar un pacte... amb qui?" Sara interrogava l'aire, ja amb un sentiment d'ofec, com de portar la creueta cla-

Regirant butxaques i folres, Sara va palpar objectes estranys. Va agafar les estisores per descosir els folres i va trobar bosses de seda, tan fràgils que s'esfilagarsaven al tacte. Contenien flocs de cabells, pell de serp i petites creus de fusta

EL CONTE

vada al cor sense possibilitat d'arrencar-la. De fred va passar a sentir calor, i els ulls semblava que li fugien del cap.

Es va sentir un objecte fred al coll i se'l va voler arrencar amb les dues mans. "Mare, mira quins collarets he trobat! Semblen d'or i porten pedres verdes." Judit, venint pel darrere de la cadira on seia la seva mare, li havia passat un grapat de collarets pel cap. Una sorpresa. La mare estaria preciosa. Ella mateixa, Judit, anava guarnida amb llargues rastelleres de cadenes daurades, perles i pedretes de colors.

Sara es va alçar corrents i va fugir, encogada, cap a l'escala, on va ensopagar i va caure entre els mobles preparats per prendre'ls. Les cadenes que duia al coll es van enredar amb els arabescos d'un paraigua modernista de ferro, llavors travat pels mobles i per la barana de l'escala. I Sara, amb el cos penjant escales avall i el coll subjecte amb les cadenes, es va asfixiar.

Judit no havia corregut darrere sa mare per por que la renyés, per haver-li passat les cadenes per sorpresa. S'entretenia amb les bossetes de cabells, creus, pells i paperets. Què devien ser? Semblava un bon joc, i se les va desar al seu moneder de llana de colors. Hi jugaria a casa. Només va sortir a l'escala quan Noè i David, que pujaven de fer la cervesa, van fer un crit esgarriós.

Una tarda de vacances, quan Judit va recordar les bosses que duia al moneder que havia desat al seu armari, va llegir els papers de la tia Isabel, i va arrengrerar pells, creus i cabells. Va comprovar que faltava una inscripció al paperet més nou, el que duia les inicials S.R. "Deu voler dir Sara Romeu", va pensar. I hi va escriure la data que faltava.

Alfie's

Olga Xirinacs

A Church Street ja plegaven les parades de fruita i verdura del carrer. El cel era espès i moll com llana xopa i la gent comprava de pressa, amb ganes de tornar a casa. Quedava Alfie's. Alfie's com un refugi abrigat, una petita ciutat de residus. Marina somreia; ¿per què se li havia ocorregut pensar en Alfie's com en una ciutat de residus? Perquè ho era. Les antiguitats són residus: tot allò que es llença, que s'arracona, que es ven per inútil i sobrer. O per necessitat, és clar. La majoria de gent movien el cap davant d'un objecte polsós i vell i deien: "Rampaines!"

Marina entrà a Alfie's amb la intenció de tafanejar una estona i prendre's un te al petit bar que amb prou feines s'aguantava sobre fustes que cruixien, al segon pis. Hi anava sovint, perquè allò la distreia de la concentració en el seu treball: reparava ordinadors.

Passà els aparadors de petits objectes de plata, porcellanes, vidre, roba i llibres, tan justos i atapeïts de prestatges que amb prou feines hi cabia el venedor. Era un misteri saber com es guanyaven la vida els venedors a tots els petits reductes i cataus d'antiguitats de Londres. Però sobreviuen, i amb la seva persistència havien arribat a ser tan consistents com les estructures de ferro victorianes que sostenien el subsòl de la ciutat.

Alfie's era un poble sencer de botiguetes, amb els seus carrerons retorts, escales i passadissos on fàcilment et podies perdre. Més endins, parades de mobles amuntegaven fusta que brillava en vermells de caoba o cirerer, o en foscos de noguer i xiranda sota llums de cristalls preciosos en sostre baix. Eren amagatalls, magatzems, diminutes coves d'Alí Babà, on els amos de tresors relatius prenien el te plegats i es miraven passar el client amb estranyesa. Marina havia arribat a pensar que feia nosa, però allà, a Alfie's, sempre s'havia sentit com a les golfes d'una casa vella: fascinada i lliure.

Al segon pis, de camí cap al cafè, va veure la casa de nines. Hi devia ser de feia poc, perquè no la recordava. S'hi va entretenir una bona estona. Fora havia començat a ploure, deien, i ella se sentia doblement protegida: una casa dins d'una altra, i Marina al fons de tot.

Era una casa de nines gran pintada de blau i daurat, que recordava un palauet escandinau. Quan hi va donar la volta va veure que la plataforma de la caseta incloïa un petit jardí al darrere, on hi havia una sepultura. Marina sentí un calfred; una casa de nines amb sepultura era un contrasentit, i feia posar els pèls de punta. El venedor observava en silenci; sabia que la casa feia el seu efecte en un col·leccionista sensible, i coneixia Marina de veure-la passar i repassar pel laberint d'Alfie's. Potser aquesta vegada compraria.

Marina estava perplexa. La petita tomba, voltada de flors, portava una inscripció: "Nora Peerson, 6 anys de vida feliç." No hi cabia cap més lletra i gairebé s'havia de mirar amb lupa. Quan obrí la façana de la casa que feia de porta es va adonar que era diferent de les altres casetes que havia vist, on els senyors llegien, les dones rebien visites i les minyones cuinaven o entretenien els nens. En aquesta no. Totes les figures vestien de negre, amb sedes, vels i farbalans, però de dol. El saló era ple de gent asseguda. A l'habitació de dalt, un home i una dona estaven agenollats a banda i banda d'un llit daurat on reposava una nena coronada de roses, amb els ulls tancats. "Ada Peerson", va pensar Marina, sense poder treure els ulls de l'escena. Es reconeixia presa d'una atracció estranya que la tenia clavada allà; l'olor densa de la botiga, el silenci insinuant i l'opressió de les peces antigues acumulades feien fàcil el trasllat en el temps. Era una intensa suggestió ambiental, i els venedors se'n refiaven.

Perquè quan Marina es va girar amb els ulls encara sorpresos, com si li costés passar d'una escena a l'altra, l'amo de la botiga li va dir, somrient: "És danesa; un bell record funerari." A Marina l'home li va semblar un venedor de taüts, però va emparaular la casa de nines. L'amo li portaria a casa en plegar.

No es va recordar de prendre el te al bar de dalt. Sols pensava tornar a casa i preparar la calaixera per posar-hi el nou objecte al damunt. Una casa amb sepultura. Ella no ploraria Ada Peerson, la de la curta vida feliç. La faria llevar del llit, desaria la corona de roses i jugarien totes dues cada tarda, quan el cel de Londres pren clarors rovellades i les aigües dels parcs es tornen com de sang presa.

Marina sentí un calfred; una casa de nines amb sepultura era un contrasentit i feia posar els pèls de punta. El venedor observava en silenci; sabia que la casa feia el seu efecte

EL CONTE

Concert a

Maida Vale

Julie va tancar la porta i saltà de la barca a l'estreta vorera enreixada. A la vorera hi havia jardineres amb petúnies i una porteta al reixat, per on sortien els residents de les barques-casa. El reixat era alt i pintat de negre i en aquell moment, les deu del matí, la pluja fina humitejava el ferro i els cabells de Julie.

Portava amb compte el violoncel al seu estoig de plàstic, voluminós com un taüt. Un cop tancada la porta de la reixa amb el cademat, es subjectà el violoncel a l'espatlla i passà el pontet de Regent's Canal per agafar el metro de Warwick.

Julie caminava a poc a poc, resseguint amb els ulls el canal, on les barques afilerades no donaven senyals de vida en aquella hora. Però hi havia bicicletes a bord, flors ben cuidades i finestres obertes per on es veien butaques de vímet, rengles de llibres, col·leccions de ceràmiques i cuines diminutes amb draps posats a eixugar.

Li agradava viure a Maida Vale. La nit gronxava a penes els seus somnis a l'aigua quieta, i els oms de banda i banda feien una ombra grisa i verda, com un refugi. Allò era un refugi, que havia llogat a la primera. La barca es deia *Onyx* i, de les dues fileres d'embarcacions, era la segona de la riba dreta pujant de Warwick. Era la primera tardor que hi passava, i sentia aquell punt de recança que donen les fulles caigudes i l'aire d'últims de setembre que anuncia

el fred. Dins de l'*Onyx* Julie se sentia segura, i només era una construcció de fusta flotant, pintada de blanc i blau marí.

Quan Julie es va perdre de vista darrere el pont, l'home de la caçadora negra es va acostar a la porta del reixat. L'obrí amb un rossinyol i saltà a bord de l'*Onyx*. Es movia suaument, com un gat, quan entrà a la saleta menjador. A dins hi havia cortines de puntes, un prestatge amb partitures i un faristol. Julie assajava allà i ell l'havia contemplat molts vespres des de les ombres de sota el pont. No podia resistir l'efecte de la llum sobre els cabells rossos i els dit àgils de Julie quan tocava. Tota ella era sentiment i lleugeresa, i va saber que Julie era un àngel, perquè per a ell no podia ser una altra cosa. Però tocar un àngel... Com devia ser, tocar un àngel? ¿Es desferia a les mans? Fugiria la llum als ulls i als cabells? El desig s'havia tornat obsessió, i l'últim dia de setembre va decidir tocar el seu àngel.

Per amagar-se va triar un rebost on hi havia roba i caixes. Com que Julie trigaria, l'home va tenir temps de repassar calaixos i armaris i es va servir pa amb mantega, fins que va sentir el cademat i la porta. Tocaven les quatre quan Julie va deixar el cel·lo, es va descalçar i es canvià el vestit per un de llarg, blanc, amb armilla groga brodada que li agradava molt. Va fer quatre voltes pel menjador a pas de ball i el vestit flotava al seu darrere. Com que el cel ja era fosc, va encendre el llum, començà l'assaig i les primeres notes greus d'una balada van vibrar a l'aire.

L'observador furtiu s'hi acostà pel darrere i va abraçar fort l'esvelta cintura de Julie, que saltà de la cadira sense deixar anar l'arc ni el violoncel.

L'home enretirà la cadira d'un cop de peu i posà la mà al pit de Julie per sentir-li el cor. Ella no el podia veure perquè el tenia arrapat a l'esquena. No va xisclar, només les mans se li van tornar blanques de la força amb què premia l'arc i el cel·lo.

L'home va descobrir que el cos de l'àngel no es desfeia, que tenia cor i que el cor era dins d'un cos bellíssim que ell anava palpant, comprovant i polsant, com el músic que examina les estructures i les tensions d'un instrument. Els seus moviments ressonaven dins el violoncel amb una rara percussió. Tot plegat va provocar-li una sensació aguda, que es trencà amb esbufecs contra el coll de Julie.

Julie callava, agafada al cel·lo, immòbil. A poc a poc va tenir consciència d'una sensació diferent. Del fred de l'esglai passà a la sufocació d'una certesa: la tocaven. La tocaven igual que ella tocava el cel·lo. Algú l'abraçava per darrere i premia, pinçava, palpava i fregava el seu cos. Tot en silenci. Només el vent i l'aigua feien cruixir de tant en tant les fustes de la barca, i a la saleta la pantalla de seda il·luminava una partitura muda.

De sobte l'home va deixar anar Julie i fugí corrents. Quan saltà de la barca a la vorera es produí un lleu moviment de l'*Onyx*. Després Julie va sentir la porta del reixat i, per fi, el vent que feia caure alguna fulla contra el sostre de la barca. Res més.

Sense deixar el violoncel, Julie apagà el llum i tancà la porta. Després girà el cel·lo, s'hi abraçà de cara i es posà a plorar. Amb el frec del seu cos, les cordes feien música.

EL CONTE

Olga Xirinacs

L'observador furtiu s'hi acostà per darrere i va abraçar fort l'esvelta cintura de Julie, que saltà de la cadira sense deixar anar l'arc ni el violoncel. L'home enretirà la cadira d'un cop de peu

el PERSAS

EL PERSAS

No t'hi has fixat mai?

Aquella nit Pasqual Milà va començar a creure que les ombres li eren adverses. Quan es va llevar a beure aigua devien ser les tres, i amb la llum dels fanals del carrer s'hi veia prou. Tot hauria d'haver estat com sempre: els miralls del fons del corredor li tornaven la imatge, cada moble mostrava el seu volum fosc, i les ombres es mantenien a lloc, ran de terra, sense ocupar més lloc del precís.

Quan era petit, les ombres del fons del pis l'empaitaven amb pas silenciós i ell corria espantat fins que trobava el llit o la saleta on encara hi havia els grans que veien la televisió o jugaven al Mah-jong. El veien entrar pàl·lid, amb la respiració alterada, i l'acompanyaven a dormir. Li feien una carícia als cabells sedosos i l'acotxaven amb tendresa.

La Joana li deia que no hi havia fantasmes ni dimonis; després ella se'n tornava a endreçar la cuina i polir les safates per a l'esmorzar de l'endemà. En canvi, la mare sabia que les ombres hi eren, però somreia i es posava el dit als llavis recomanant silenci. Quan estaven sols al dormitori blau, la mare li deia en veu baixa: "Elles ja hi eren quan jo vaig néixer, perquè els avis van morir aquí. I també hi va morir la meva germaneta, que tenia deu anys. ¿Què vols que facin, sinó veure com vivim ara nosaltres? Voldrien ser com nosaltres, però no poden, i s'han de confor-

mar amb mirar-nos de lluny, però la casa també va ser seva, recordar-ho. Són ombres que ens estimen i no et volen cap mal. Has d'aprendre a viure-hi, i no cal que fugis espantat pels passadissos." La mare li feia un petó al front i li passava pels ulls la mà perfumada. Pasqual, llavors, entrava al primer somni i s'hi quedava, i als somnis no hi veia ombres.

Va intentar comprendre les ombres, però encara l'inquietaven, perquè canviaven de lloc amb rapidesa quan ell es girava. Tenia por que hi sortís una cara. Va ser una sola vegada, i se'n va recordar sempre. La va veure a les fosques, asseguda a la butaca gran: era fosforescent, com dibuixada a l'aire amb pedra foguera; solament un contorn verd i vermell i dos ullals grocs que emmarcaven un somriure terrible. Va fugir de seguida i no va entrar més a l'habitació gran sense encendre el llum.

Quan se li van morir els pares d'accident ell tenia vint-i-vuit anys. De nit, va notar que les ombres havien augmentat, i un vespre s'hi va assegurar al davant en silenci, a la feble llum blavosa de la lluna reflectida a mar. Li va semblar que estaven inquiets, i que si l'havien consolat a ell quan era petit i tenia por, ara

La mare li deia en veu baixa: "Elles ja hi eren quan jo vaig néixer, perquè els avis van morir aquí. I també hi va morir la meva germaneta, que tenia deu anys. ¿Què vols que facin, sinó veure com vivim ara nosaltres?"

EL CONTE

EL PERSAS

tocava tornar la tendresa i la confiança. Ho va entendre, i va plorar fonament per elles, que el contemplant, en grups, a terra. Mai no passaven de l'alçada d'una cadira. Eren vellutades, onges, i sempre es mantenien a una distància rudent. L'estimaven. Es veia que els costava separar-se del seu costat i de les parets on havien estat tots feliços. Va sentir una immensa compassió, i des de llavors sempre va creure que el rotegien.

Pasqual va portar Adelaida a viure al pis, perquè una casa tan gran no podia perdre les seues, el riure, els jocs, el dringar de coberts i vaixelles, l'olor de la roba neta als armaris, el treball als taules d'escriure i la llum de la pantalla sobre els llibres oberts. Pasqual i Adelaida eren feliços. Ve les ombres ell no en va parlar mai. Ja formaven part del patrimoni.

Un vespre, quan feia poc temps que vivia allà, Adelaida tornava de donar les seves classes al col·legi, va tenir un accident i es va trencar un

braç. Hi va fer broma, dient que podia haver estat pitjor. Quan esperaven el primer fill, Adelaida va relliscar de l'escala on havia pujat per buscar uns llibres, i va avortar. Llavors van plorar tots dos, i no es podien consolar, perquè els semblava que la seva vida s'acabava allà mateix, amb aquella altra vida tan petita que no havien pogut tenir als braços.

Pasqual no podia dormir. Es llevava a beure aigua i mirar el carrer. Una nit, a la llum escassa de fora, el moviment de les ombres van ser tan visible que el va sobresaltar. Llavors va començar a pensar que les ombres potser li eren adverses, però arribar a aquest convenciment li va costar una bona estona. Dubtava. Va seure a terra, al passadís, de manera que es veia reflectit al mirall del fons. Les ombres eren a banda i banda, entre les cadires i l'arcada de l'entrada.

"¿Per què?", les va interrogar sense paraules. Li va semblar que les ombres es removien, i va

tenir por de tornar-hi a veure una cara, de manera que es va tapar els ulls, sense esma d'alçar-se.

Quan els va tornar a obrir, les ombres eren més clares, com si entrés la llum de l'alba, freda i nua, i encara no n'era l'hora. "No som nosaltres, fill. També l'estimem, a ella, però només som ombres, prova de comprendre-ho", va escoltar en un murmurí ran de terra. Pasqual mantenia el diàleg: "Hem perdut massa, ¿no ho veieu?" "Sí, però no és tard, Pasqual, no és tard, i hem plorat per vosaltres. No ens deixis."

Pasqual estava inquiet; havia començat a desconfiar i volia canviar de casa. En canvi Adelaida no, perquè li agradava i hi estava bé. Un dia, quan ja esperaven el segon fill, ella li va dir: "¿No ho has notat, Pasqual? Les ombres de les cases antigues tenen un encant. Sembla que siguin vives. Em penso que els agrada que algú estigui per elles, i elles corresponen. ¿No t'hi has fixat mai?"

L'estàtua de Norfolk Square

Et convidarem a sopar. –I després, què? Després de sopar tocaré el piano i tu li cantaràs *Il curioso*. El commouràs, ja ho crec. T'escoltarà ben assegut a la butaca d'orelles. I s'acabarà tot sense soroll.

Jeremy va somriure d'imaginar-se Robert a la butaca d'orelles; les orelleres li aguantarien el cap tossut i empipador. Allò estava ben pensat, i així li va dir a Ed. Jeremy admirava Ed, perquè Ed sempre se'n sabia sortir, de les dificultats. Somreia i alhora se sentia neguitós, perquè endevinava alguna cosa desagradable que no volia saber. Encara va preguntar:

–Però... i després...? ¿Què has volgut dir, sense soroll?

–Jeremy, ara el que hem de fer és assajar per al concert de dimarts. Relaxa aquest coll preciós i comença amb la número 7, *Impazienza*, a veure.

Jeremy va fer dues rotacions de coll i d'espatlles, va mirar els ulls d'Ed, que ja havia iniciat els turbulents compassos d'entrada, i es va alçar amb *Inciso in tutti gli alberi...*. Quan va arribar al pasatge apassionat *È tu il mio cor* va sentir que, en efecte, el cor li marxava de lloc i se situava a les agilitatíssimes mans d'Ed, cosa que li va fer pujar les llàgrimes de pensar que podia fer Ed amb les mans. Sempre li passava, això; el públic ho atribuïa al gran sentiment que Jeremy posava en les seves interpretacions, i l'aplaudia amb llarguesa.

Al fosc jardí de Norfolk Square, els minso fanals, amb la claror disminuïda per la pluja, no arribaven a il·luminar l'únic passejant, que en aquell moment seia en un banc de fusta. El protegien els plàtans immensos, més alts que les cases a banda i banda del jardí rectangular de la plaça. L'home, amb impermeable,

tenia els ulls clavats a la finestra il·luminada d'un segon pis, velada per estors de blonda. Els veïns apressats que creuaven el jardí en direcció a Bishop Street ja l'havien vist més vespres, allà assegut, sempre al mateix banc. De nit el jardí era solitari, tret d'alguna parella ocasional i dels solitaris com ell: Robert Forsey s'havia enamorat de la veu i del cos de Jeremy Albright i el volia aconseguir per a ell sol.

Robert Forsey seguia els concerts d'Ed Lindsey i Jeremy Albright per totes les sales de Londres i poblacions properes; en acabar sempre els demanava un autògraf. En més d'una ocasió els havia ofert els serveis de l'estudi fotogràfic que dirigia. Ed i Jeremy l'evitaven com la pesta, Ed sobretot, però Robert era un seguidor fidel. Tenia àlbums sencers amb retrats de Jeremy, i els omplia a partir de les fotografies que feia a la parella com si fos un reporter de premsa. Jeremy se li havia tornat una figura obsessiva, ho reconeixia, i alimentava la seva dèria malaltissa com més resistència trobava.

Jeremy va començar a rebre cartes amb opinions apassionades sobre el seu art i persona. També hi havia petits paquets postals amb objectes de plata, que Jeremy retornava amb certa recança: en el fons li agradava ser objecte d'atencions devotes, però Ed enfosquia els ulls i pegava cop de puny al piano. Jeremy va començar a tenir por de tots dos, perquè Robert s'acostava massa.

Quan el fotògraf va rebre la trucada no s'ho acabava de creure: Ed i Jeremy el convidaven a sopar. Volien parlar d'unes fotografies per al proper disc. Va preparar

un dossier complet del seu treball, comprà xampany i flors per al sopar i estrenà una camisa de seda. Per fi deixaria el seu observatori humit de Norfolk Square i seria admès a la mítica finestra il·luminada.

El sopar va ser íntim i exquisit; la llum rosada posava espurnes càlides als ulls de tots tres. El concert final va saturar de glòria Robert, que allargava les mans volent abraçar Jeremy. Però no va poder, perquè l'última copa de licor el va fer caure en un son dolç, on se sentia flotar als braços del cantant quan deia: *Ruscel dell'amor mio, chè non mi parli tu...?*

L'hindú que escombrava Norfolk Square al matí va trobar el cos mort de Robert Forsey encarcerat en un banc, sota els plàtans. Podia a licor, feia un somriure beatífic i tenia els braços endavant, com si abraçés algú.

Jeremy es va aixecar del llit amb mandra. Ed ja havia fet el cafè i portava una safata de *muffins* encara calents del forn. Quan Jeremy va mirar per la finestra, va veure que hi havia una petita rotllana de gent al jardí de la plaça i un parell de cotxes de la policia.

–¡És Robert! –va dir fregant-se els ulls i ofegant un badall–. Ed, ¿què va passar ahir a la nit? Era tot tan... celestial... Borbolles, flors, mans... Dignes.

–Res que t'hagi d'amoïnar. S'havia d'acabar així, ja t'ho havia dit.

–Així com? Vas ser tu? Oh, el veig encarcerat, mira, ara se l'emporten.

–Vinga, va, deixa-ho córrer i esmorza, que hem d'asajar. Robert Forsey ja no ens incomodarà més. Ha quedat com una estàtua de plaça. Tal com el veig, li hauran d'aplanar els braços per ficar-lo a la caixa.

Aquell dia Jeremy va rebre un àlbum de fotografies seves signades per Robert Forsey, i se li va escapar una llàgrima mentre Ed apunyegava el piano.

De nit el jardí era solitari, tret d'alguna parella ocasional i dels solitaris com ell: Robert Forsey s'havia enamorat de la veu i del cos de Jeremy Albright i el volia aconseguir per a ell sol

EL CONTE

La dolcesa

No sé si coneixeu el cas de Lleó i Llorenç, els meus amics de Toledo que alguna vegada heu trobat aquí. Bé. Resulta que van heretar una casa amb jardí a Brook Mews, tocant a Craven Terrace, sobre Bayswater Road, molt a prop dels jardins de Kensington i just on comença el Serpentine. És una història llarga de contar. Ells dos, que són especialistes en sedes de Manila, van sovint a Londres a comprar, com tots nosaltres.

"Pel que jo sé, paraven sempre a casa de Gordon Vauxhall, un solteràs ric, que potser va tractar també perquè es dedicava a la plata antiga, amb botiga a Grey's. Jo mateix hi havia comprat. Doncs bé, Gordon es va posar malalt i es retirà als Mews; Lleó i Llorenç l'anaven a veure i li portaven xals de seda i batins brodats, i en tenien cura per torns. De tal manera s'avenien que Gordon, en morir, els va deixar la casa i un capitalet en lliures. I ja tenim Lleó i Llorenç amb un peu a Anglaterra i un altre a Toledo.

—Hi ha païos amb sort—feien dos anti-quaris movent el cap amb enveja.

—Hi ha qui la sort se la prepara amb la llengua. ¿Per què tant llepar Gordon, si no?—malparlava un altre.

Tot això s'explicava vora la platja, al jardí d'Horaci Torres, especialista en voris a la Costa Daurada. Horaci celebrava la seva festa de setembre i li agradava vestir-se de Bacus, amb corona de pàmpols. Els convidats havien de portar detalls del temps: garlandes de raïm, túniques color de vi, joies de tema tardoral. El jardí, el guarnien amb portadores, taules de marbre amb codonys, pomes i figues, i exquisits brolladors escultòrics de vi variat. Una delícia.

—Però hi ha una part més dolorosa, en la història—Horaci parlava en un to greu,

que va fer parar l'orella al petit grup d'intims.

—Vinga, no ens facis gruar. Beu i sigues digne d'una nit com aquesta.

—Sí, és clar. Lleó i Llorenç es van instal·lar fa un any a Brook Mews, i van començar els problemes—Horaci abaixava els ulls, com un Hamlet indecís—. Els Mews són antigues quadres reconvertides en estudis i cases. La seva l'havien decorat amb preciositats de gran valor: retaules, columnes, brocats. Una mica bigarrat, però ells són així—Horaci somreia pensant en ells.

"Per la banda de Kensington els arribava la remor dels arbres i als vespres encenien la llar, recordant l'amic difunt. I vet aquí que el difunt va començar a deixar senyals dins de la casa. Ara un xal a terra, ara les xinelles de seda vora el llit, amb els llençols rebregats com d'haver-s'hi estirat algú, i un llibre obert sota la pantalla encesa... Sentien la tos, aquella tos amb ofec dels últims temps de Gordon. Pujaven al pis de dalt i no hi havia ningú, però la capsa de pastilles era oberta, a la pica del lavabo s'hi veia escuma, la tovallola era molla i la seva colònia surava a l'aire...

"Lleó i Llorenç s'estremien i s'abraçaven amb angoixa. No podien dormir. I no podien dormir perquè trobaven peces de plata, la plata de Gordon, clavades als coixins i matalassos: forquilles, ganivets, obrecartes. Semblava que el record de Gordon es tornava agressiu, i no entenien els senyals. Però el dia que van trobar les delicades copes i alguna salsera plenes de sang i posades a taula, van decidir abandonar la casa, amb gran sentiment. Gordon,

tan tendre i estimat, els expulsava del paradís i no s'ho podien explicar.

—I ara, on són aquells pecadors?—algú s'impacientava.

—Calma, que la nit és llarga i suau com les cuixes de Venus—Horaci somreia i se servia xampany que un negret llançava per la boca en delicat brollador—. Lleó i Llorenç no havien marxat del tot. Després de la por els va venir el dubte. Van llogar la casa del costat i hi vivien amagats i espiant l'esperit de Gordon.

"L'esperit va aparèixer en forma d'Andrew Parnell, un efebus que obria la porta i treia caixes amb objectes de plata. Que pujava i baixava com si fos a casa seva (no oblideu que ells l'espiaien), es vestia la seda de Gordon i escrivia davant de la llar de foc, bevent-se el vi de Lleó i Llorenç.

"Un vespre el van esperar dins de la casa, amagats darrere de dos santsebastians que emmarcaven l'escala. Ells mateixos, Lleó i Llorenç, anaven vestits a la romana. Quan l'efebus bevia vi ben tranquil, el van agafar, despullar i lligar a una columna d'altar barroc. Devia quedar preciós, a la claror de la llar.

"Va confessar que era un amant rebutjat de Gordon, i que se'n considerava l'hereu, si no haguessin aparegut ells dos a enredar-ho tot. La gelosia i la ràbia l'havien portat a espantar Lleó i Llorenç amb una ben estudiada sèrie d'aparicions i gravacions.

"Després d'haver-lo escoltat, s'hi van acostar amb forquilles i ganivets, i no sé si el jove devia cridar, o potser li van tancar la boca amb un dels xals de seda. A poc a poc anaven fent. Les flames il·luminaven contorsions molt suggestives. La nit era, també, llarga, i l'acció, fascinant. La tempesta, fora, bramava sobre el parc i el Serpentine.

—Mmmm! Quina venjança més dolça...—van sospirar, a cor, els amics. I els ulls se'ls encenien de goig.

de l'acte

S'hi van acostar amb forquilles i ganivets, i no sé si el jove devia cridar, o potser li van tancar la boca amb un dels xals de seda. A poc a poc anaven fent

EL CONTE

El no-difunt

De casos com aquests en sabem uns quants. La catalèpsia ja és cosa coneguda. Un dipòsit de cadàvers o un cementiri, un vigilant que veu un cadàver que es mou o algú que surt d'una tomba... i ja tenim un mort més, perquè l'home sol patir un atac de cor de l'ensurt.

—No és per això que ara us comento aquest fet. Va molt més enllà, i a mi em va sorprendre molt. Tant, que vaig anar al lloc per veure-ho i després parlar amb el ressuscitat. No va ser fàcil, i encara tinc calfreds ara.

Quatre amics seien al voltant de la llar de foc, a la casa que Ariel Altès tenia a la muntanya. Una casa al mig del bosc feréstec, on per poc que et descuidessis et veies travat d'aríjols o amb el peu enfonsat en un avenc ocult per la densa fullaraca descomposta. Realment Ariel havia triat un lloc abrupte, però ell hi solia portar amics. De nit feien expedicions arriscades entre coves i esquerdes, en llocs on sols s'hi aventuraven els senglars, les genetes i guineus i certs vampirs que habitaven els avencs. Si plovia, com llavors, seien vora el foc, torraven avellanes, castanyes i moniatos i bevien un Priorat profund i aspre com el cor de la terra.

—Hauries d'explicar-nos què et va dir el difunt—demanava Saturn Milà, acotant-se per afegir un tronc de ginebró al foc.

—Va ser un viatge estrany. No us podeu imaginar con són, aquells dipòsits dels hospitals egipcis. Si us penseu trobar un sever embalsamador oficiant de savi expert, esbudellant i xuclant amb precisió, i ajudants que untin les benes amb resina disposats a treballar per a l'eternitat, traieu-vos-ho del cap. Una rastellera de cossos amb mortalles jeu en filera esperant... què sé jo. ¿Què pot esperar, un cadàver? Una autòpsia, una identificació,

la fossa comuna, la dissecció per part d'estudiants maldestres...

—I la incineració, com la d'aquesta torrada. Vinga, no ens facis gruar i vés al gra—apressava Sírius Vidal, raspant una torrada massa feta.

—El cert és que el vigilant em va deixar estar una estona allà, amb una bona propina, és clar, i vaig entendre el que va sentir el no-difunt. Em vaig abstreure i, amb els llums apagats, jo sabia, notava, que no estava sol.

—Quan vaig visitar l'ex-difunt, que es diu Abdel Batar Sabai, em va rebre atentíssim, amb el te preparat i una plata de pastissos de mel i sèmola. És un mestre de barri, menut i amb barbata, encara jove, que havia mort de pneumònia, però que es va curar en sec allà al dipòsit. Ara viu sol, perquè després dels fets no s'hi vol acostar ningú, i està desesperat; diuen que ha tocat la mort. M'ha demanat de venir aquí, i de fet em ronda pel cap. El podríem posar de bidell a la Facultat de Ciències, i amb aquesta excusa podríem experimentar...

—Què vols insinuar? ¿Quina mena d'experiments proposaries?—s'interessava Urà Monclús, untant rodanxes de moniato amb *garum*.

—Ara no el distreguis, tu. Vinga, Ariel, acaba—insistia Saturn Milà.

—Sí, sí, ja us he dit que era fascinant. És el fons de la qüestió. Ell, Abdel, és mort; jeu al seu taulell, voltat d'altres difunts i amortallat. A les fosques del tot. Aleshores torna a la consciència i no sap on és. A vegades es triga a reaccionar, no sé si heu perdut els sentits alguna vegada i ho sabeu. Passa una estona i es destapa la cara pensant que és el llençol del llit. No pot veure res. Però, aquí ve el que m'interessava, ell diu que *sent* els altres difunts de la sala i no sap que hi són, ho enteneu? Els sent, sabeu què vol dir, això?

—Poseu-vos al seu lloc, com jo ho vaig fer allà. Ell no hi veu. No es mou. No sap on és. I sent els morts. Com els sentia?, li vaig preguntar. ¿Mormolaven, grinyolaven, sospiraven? Res de tot això: el miraven. S'hi acostaven. Notava fredor?, li vaig insistir. No, fredor no, però sí una olor com quan l'aigua es retira del riu, olor de fusta descomposta i verdet. Però el miraven, i no eren fosforescents, com es podia pensar i com és corrent en moltes al·lucinacions. No. Eren d'una suau coloració rosada i elàstica, com el fum espès d'una pipa. S'agrupaven entre ells en silenci, però se'n despenia un frec, gairebé com paper de seda. A Abdel no li va fer por, aquella escena. Ell recorda que fins i tot es va sentir acompanyat. Però llavors va tenir consciència que podia estar mort i es va asseure a resar. Va començar el temor i resava a poc a poc, i les figures resaven amb ell. No es gosava moure, per no caure en el buit. Li semblava que podia enfonsar-se i perdre peu en la negror. Aquest punt encara em va interessar més.

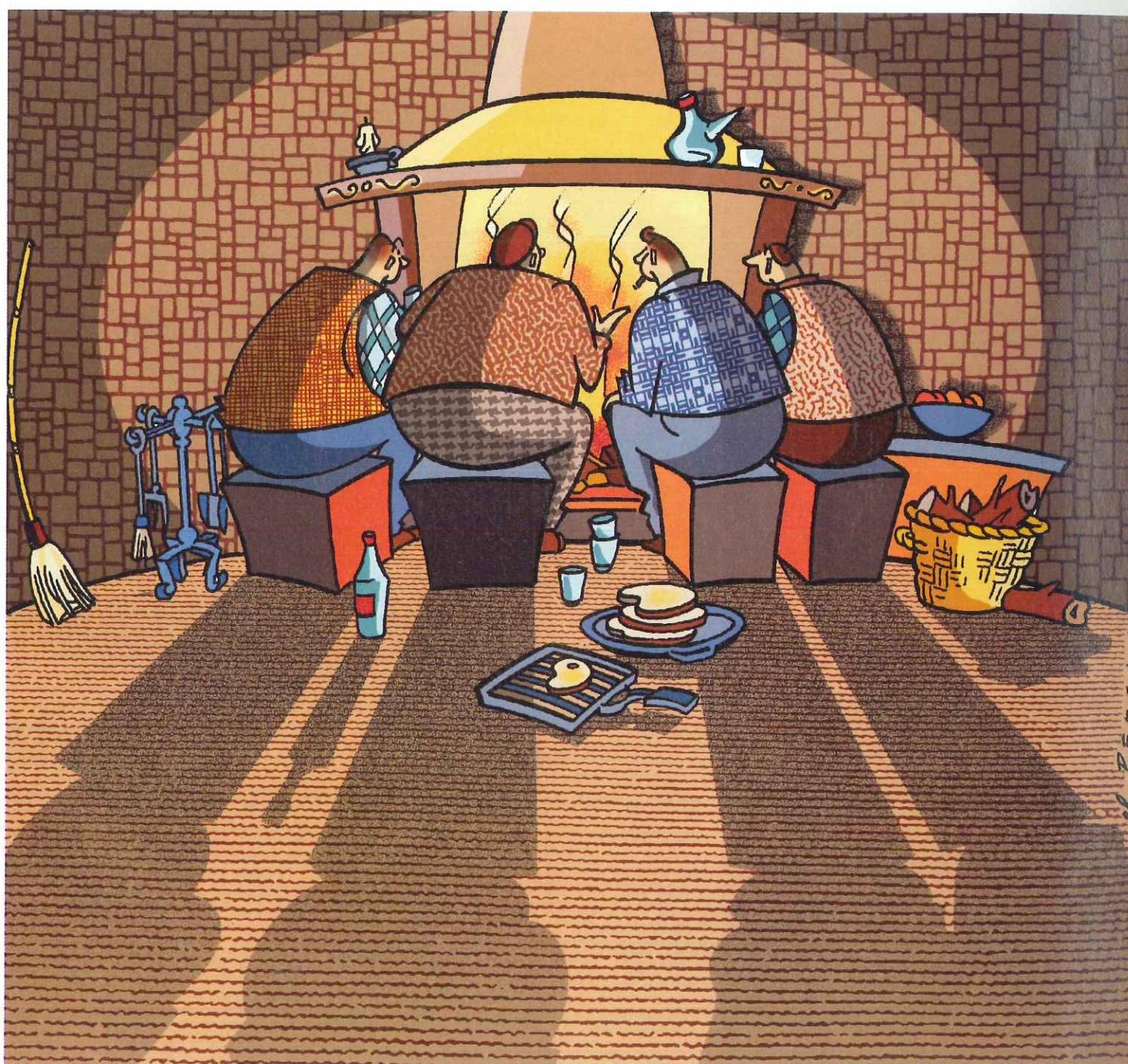
—Llavors va ser quan va entrar el vigilant i va patir un atac de cor, això ja ho sabeu. El que vull dir és que tot resulta molt semblant al que nosaltres fem quan sortim de nit al bosc: anem a les palpentes entre remors estranyes i amb perill d'estimbar-nos en qualsevol avenc; una relliscada a la pedra molla, una branca que cedeix... En fi, ja sabeu la història d'Abdel.

La resta de comensals feien petar les castanyes torrades amb els dits emmascarats i bevien Priorat en silenci. Saturn va proposar en veu baixa:

EL CONTE

—Ha parat de ploure. Podríem començar a sortir, doncs.

Una rastellera de cossos amb mortalles esperant... què sé jo.
Què pot esperar, un cadàver? Una autòpsia, una identificació,
la fossa comuna, la dissecció per part d'estudiants maldestres.

Migranya

El teu èxit és el meu fracàs, i el meu èxit vol dir la teva ruïna, mira-t'ho com vulguis. Et convido a sopar a casa meva, en la intimitat, sense testimonis. Parlarem de la migranya, que és l'única paraula que ens uneix

El doctor Juli C., psiquiatre, i el doctor Cèsar B, antropòleg, acabaven d'obtenir les medalles oficials pel que se'n diu trajectòria, o sigui, dedicació al treball i comportament cívic. El doctor Juli C. havia escrit un llibre sobre la influència de la migranya en els individus violents. El doctor Cèsar B. basava les seves últimes comunicacions en l'estudi dels grups violents en relació amb el fort augment de la migranya, generadora d'actituds antisocials. El vespre de la imposició de medalles, els dos homes es van trobar de cara a l'hora del còctel.

—Això ho hem de celebrar —digué Cèsar B. amb gest vacil·lant i ulls congestionats, avançant la copa en direcció a Juli C.

—Què vols dir, Cèsar? ¿Brindem per la migranya o per les medalles? ¿O per totes dues coses? —Juli feia un somriure mefistofèlic.

—Home, Juli, em sembla millor brindar per les medalles que per la migranya, però jo anava més enllà: t'ofereixo el brindis pel resultat de les nostres investigacions sobre el mateix tema.

—I això penses que és celebrable? Més aviat em rebenta que la Institució ho hagi posat en evidència d'aquesta manera.

—Més que evidència, jo en dic coincidència feliç, per això alçava la copa. Però si et sap tan greu, a fer punyetes —aquí Cèsar ja es mostrava ofès.

—De cap manera, de cap manera! Estimat Cèsar, ets molt jove i jo ja en tinc el cul pelat, de

desactivar cervells que semblen camps de mines. Les aparences enganyen. A tu et sembla una coincidència allò que és contrari com la nit i el dia: tu vius dels grups violents, et convé que hi siguin perquè així els estudies i te'n serveixes per al teu profit. Jo, en canvi, faig el possible per prevenir la formació d'aquests grups, tractant primer l'individu. El teu èxit és el meu fracàs, i el meu èxit vol dir la teva ruïna, mira-t'ho com vulguis. Et veig ingenu i inexpert. Et convido a sopar a casa, en la intimitat, sense testimonis. Parlarem de la migranya, que és l'única paraula que ens uneix.

Cèsar B. va sortir del còctel amb la mosca al nas, però convençut que s'havia guanyat el favor de l'esquerp doctor Juli C. L'havia convidat a sopar!

La nit acordada, Juli C. va rebre el seu hoste al despatx, en penombra. Havia fet servir el sopar en safates tapades a la taula de caoba, entre llibreries coronades d'antics escuts i bustos clàssics. Juli C. portava una banda de passamaneria que li voltava el cap i es lligava al darrere, ben estreta.

—Tu tens migranya! —va fer Cèsar, sorprès de veure la cinta. Sabia que un dels bons remeis casolans era estrènyer-se el cap ben fort.

—Com ho has endevinat? —contestà Juli, sarcàstic, mentre omplia les copes a la claror de la llar de foc—. Té, tasta aquests canapès especials.

Cèsar es va menjar de gust una exquisida combinació de caviar amb pasta de nous, mentre el foc es reflectia al cristall. S'hi estava bé, allà, i no li feia res que Juli l'observés com un falcó a l'aguait de la presa.

—Tu també tens migranya —exclamà Juli, amb els ulls esmolats—. Ara se't marca el pols i et bota l'ull, no ho pots dis-

simular. Ho vaig saber el dia de les medalles, quan fugies de la llum i de les converses dels impertinents i els llepes. Doncs vet aquí que aquesta pasta exquisida conté ergotamina i et calmarà aviat.

Cèsar mirava Juli astorat, però aquest ja l'empenyia a taula.

—Parla'm dels teus grups violents. ¿D'on ho has tret, que la migranya provoca violència? ¡Ha, ha, ha, no em facis riure! El migranyós és solitari per naturalesa i es tanca a les fosques, a patir.

—No hi toques. L'home atacat de migranya surt furios de casa, busca altres furiosos com ell i en un paroxisme de dolor envesteixen qualsevol obstacle. Organitzen batalles campals, incendien autobusos, llancen objectes als estadis... L'exercici violent els relaxa, i després, a casa a dormir de gust.

—Pixes fora de test. Per la mateixa raó, els migranyosos podrien córrer a les curses, fer boxa o tocar en conjunts de rock, i tu només tens en compte els violents de carrer. Les teves tesis no s'aguanten, no valen un rave.

—A mi no em tires per terra anys d'investigació, per més autoritat que et pensis que ets. I a la merda els teus canapès d'ergocaquina. —Amb gest despectiu, Cèsar va rebatre la safata sobre la catifa paquistanesa.

—Veus què faig, amb els teus articles? —Juli llençà al foc un parell de revistes científiques on Cèsar escrivia—. Si m'hi eixugués el cul encara els podria llegir algú, però cremats ja no.

—¿Per això m'has convidat, porc dels collons? A mi ningú m'humilia així. Portes una veta al cap? Doncs ara la portaràs al coll, miserable psiquiatre. —Cèsar arrencà per darrere l'elegant cinta que estrenyia el cap de Juli i l'escanyà amb una força tremenda, els ulls fora d'òrbita i les cames subjectant Juli, que llançà la copa contra la paret en l'última alenada.

Cèsar es va recompondre el vestit, s'acabà els canapès, perquè de l'esforç li havia vingut més mal de cap, i va sortir xiulant a l'aire fresc de la nit. Mentre tornava a casa, anava dient: "Em va fer gràcia, el cabronàs, amb allò del camp de mines, ¡he, he, he! El cervell com un camp de mines, ¡ho, ho, ho! Doncs les meves li han petat al nas, vet-ho aquí."

Olga Xirinacs

Tendresa de Nadal

Basil Kopelian, al pis superior de la casa, preparava el sermó de Nadal. Triava textos d'antics pares i els treia de llibres preciosos, amb miniatures il·luminades per monjos pacients. Basil era un bibliòfil de gust exquisit. S'havia refugiat als llibres i a l'Església perquè era un home fosc, malgirbat, i sabia que la gent acceptaria la seva lletjor física si la presentava amb l'aurèola de respecte i saviesa que dona ser un bon predicador. I ell convencia el seu públic.

A Kopelian el fascinaven les miniatures, i li hauria agradat ser-hi dins; s'imaginava disminuït i transportat fins al punt de perdre's en jardins de verda ufana i patrons colorits; entre reis de capa estelada blau brillant i erminis com la neu; es veia cavalcant corsers d'anques poderoses i oferint copes d'or a l'Infant que naixia; i també conversant amb àngels músics d'ales policromades i cabells com l'aurora.

Per a Basil Kopelian llavors el temps no comptava: les petites figures li explicaven històries immortals, que ell escoltava i escrivia.

Teresa Werner, a la cuina del primer pis, preparava el pastís de Nadal amb la mateixa concentració que Basil, el seu home, dedicava a escriure. Teresa molia canyella, raspava taronja i llimona, estovava en licor de cirera, les panses, les prunes i els albercocs, pelava la poma i buscava a l'armariet la vainilla i el sucre. Tenia el rebost ben proveït, la greixonera a punt per al pollastre amb salsitxes; el platet del llard, el pebre i la nou moscada, les patates al forn, el iogurt i una plata de cogombres en vinagre. Teresa sospirava i deixava anar els ulls per la finestra de la cuina. La finestra mirava al cementiri, on els oms i els grans castanyers d'Índies feien ombra a aquella part darrere de la rectoria. La cuina donava al nord i hauria estat freda, si no fos que hi havia el gran foc a terra. Basil pensava que a la rectoria

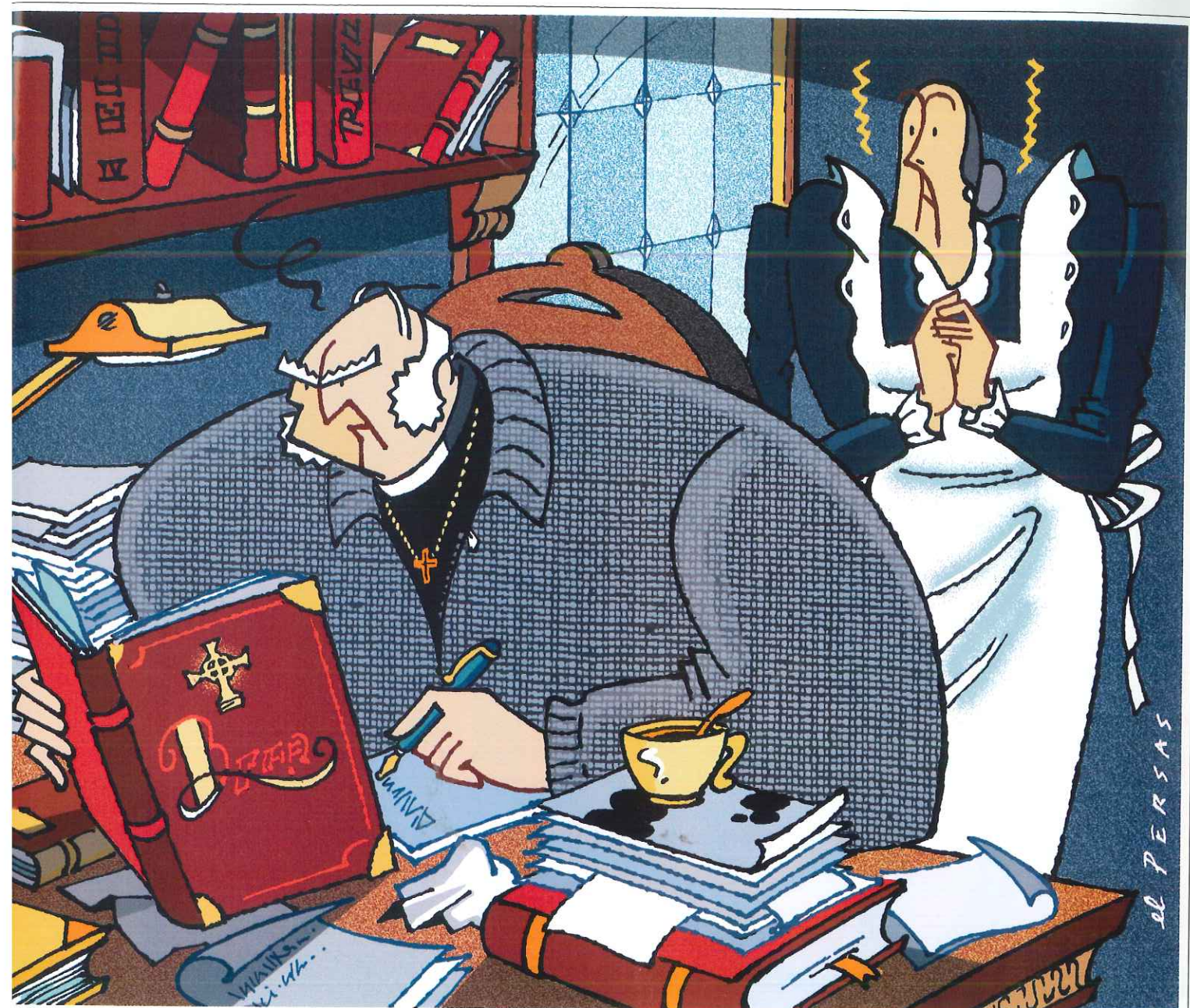
Va enterrar
Teresa sota un
til·ler, a la part
més fosca.
Quan va tornar,
sortia fum
de la cuina.
Al forn es
cremava
el pastís de
Nadal, i Basil va
sentenciar que
en fum acaben
les obres dels
materialistes

la calefacció no hi feia falta, ni la televisió tampoc; Basil era auster, d'una severitat també glacial, per això a Teresa li hauria agradat mantenir una escalfor constant i no haver de tremolar de fred pels passadissos. Tornà a sospirar i engegà el forn de gas per coure el pastís. Gairebé no es movia de la cuina, perquè aquell era l'únic lloc confortable, que ella matenia brillant i perfumat de fruita i d'espècies.

Ja tornava a trigar. Basil escrivia i no s'adonava de l'hora que era. Teresa temia el moment que hauria de pujar l'escala per avisar-lo; picaria suaument a la porta i ell no la sentiria. Hauria de picar més fort i atrevir-se a dir: "Basil, és hora de dinar..."

EL CONTE

I ell tampoc la sentiria, fins que ella obriria la porta. Ell no respondria i a ella li vindria una suor freda. "Basil...!" Fins

EL PERSAS

ell es giraria i li clavaria una mirada dura que el diamant, amb una britanyola rabiosa. Teresa abaixaria el cap i tocaria la porta, amb una llàgrima enorme que li cremaria la galta i se li relliria coll avall fins a trobar el jersei. Sempre era així, i ella baixava de pressa, perquè a vegades Basil sortia com esperint i l'agafava pels braços, sacsejant-la contra la paret: "No em tornis a interrompre", mastegava entre dents. Teresa, després, es trobava els blaus a la carn blanca i tòrrida. Però ella feia dinar i sopar, i havia de mantenir l'ànima de la casa. Era la seva fecció, cada vegada més dura. Ara, viant de Nadal, potser Basil seria més feliç.

Basil no va sentir els trucs ni la veu de Teresa. Realment havia entrat al laberint de la miniatura extraordinària i no en podia sortir: uns àngels mascles vestits de negre abraçaven les ànimes dels fidels que havien abandonat el cos mortal. El mortel·l jaia a terra com una pel·lofa re-

bregada. Ell, Basil, era una de les ànimes abraçades i sentia el perfum potent de l'àngel, barrejat de mesc i sàndal, i el fregar de la seda i de les mans que sols havien tocat la glòria. Ell, Basil Kopelian, tastava el cel, i allò li donava potestat i eufòria.

Llavors va notar la mà de Teresa a l'esquena i va saltar, convuls. El paradís, tan difícilment aconseguit, es trencava com una bombolla per culpa d'aquella dona fastigosa que només pensava a atipar-se i gastar a costa seva, quan ell en tenia prou amb pa i aigua per entrar a la visió beatífica.

Basil, furios, deixà la butaca i agafà Teresa pel coll. En una revolada la portà a la paret, prement i colpejant fins que els ulls de la dona van fugir de les òrbites. El cos va caure a terra amb un fil de sang al nas i a la boca i amb la llengua inflada com un gripau. Basil se'n tornà a la butaca a reprendre el camí de la benaurança, però un rastre de sang va marcar el llibre de ma-

nera escandalosa. Es va mirar les mans i eren tacades, i llavors va fer un udol que sols van sentir les gralles i corbs que buscaven baies entre els grèvols del cementiri.

Va enterrar Teresa sota un til·ler, a la part més fosca. Quan va tornar, sortia fum de la cuina. Al forn es cremava el pastís de Nadal, i Basil va sentenciar que en fum acaben les obres dels materialistes. Va sortir i el va esmicolar sobre la tomba de Teresa. De seguida hi van acudir els pardals.

Després se'n tornà a dalt. Va netejar la sang, que era poca, i va reprendre la preparació del sermó. El Senyor venia a portar la pau; ell, Basil Kopelian, l'havia aconseguida, i podria assegurar als seus fidels que els àngels preciosos que acompanyen el naixement de Crist eren els mateixos que guiaven l'últim viatge dels fidels: no hi havia corrupció sinó un perfum suauíssim, un fregar d'ales i una tendresa de naixement feliç.